

Către: Dumitru BUDIANSCHI
Ministru al Finanțelor

Nr. 135 din 16 noiembrie 2021

Ref.: Propunerile de politică fiscală și vamală 2022

Stimate Domnule Budianschi,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Urmare a examinării Proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează propunerile de politici bugetar-fiscale pentru anul 2022, AmCham Moldova prezintă o serie de comentarii și obiecții, după cum urmează:

La modificările propuse la Codul fiscal (art.I):

- **La pct.1**, propunem completarea textului deja trecut în proiect cu următoarele, dat fiind că la moment este foarte dificil de creat semnătura electronică moldovenească pentru administratorii străini, care implică mai multe etape de obținere a IDNP/certificatului de la BMA, modificarea datelor din registrul de stat și doar ulterior depunerea actelor și obținerea semnăturii electronice pentru administrator. SFS ar trebui să se interconecteze la baza BMA și să se solicite între autoritățile publice acest IDNP fără implicarea contribuabilului și străinului. Totodată, în cazul schimbării pașaportului străinului, trebuie să se cunoască ce acte vor fi solicitate de SFS pentru ajustarea datelor din SI al SFS, sa nu fie excesive. Astfel, se propune ca înainte de ultima propoziție să se completeze cu textul: “Seria și numărul pașaportului străinului, înregistrat de Serviciul Fiscal de Stat în calitate de IDNP al străinului, vor fi utilizate inclusiv pentru obținerea semnăturii electronice avansate calificate a străinului în Republica Moldova.” Totodată, să se completeze, la sfârșit, cu textul: “ Ajustarea datelor din Sistemul Informațional al SFS se va efectua, dacă străinului i se atribuie IDNP moldovenesc, prin interconectarea bazelor de date ale Serviciului Fiscal de Stat și a Biroului Migrație și Azil, fără implicarea străinului. În cazul modificării pașaportului străinului, ajustarea se va efectua în baza copiei simple a noului pașaport a străinului cu indicarea seriei și numărului acestuia.”
- **La pct.2**, este nevoie de clarificare a ceea ce se are în vedere prin includerea la surse de venit neimpozabile a plăților suportate de angajator pentru vaccinarea salariaților împotriva SARS-CoV-2. În înțelegerea noastră, plățile suportate de angajator ar trebui, să se regăsească, în oglindă, la art.24, fiind expres considerate deductibile, în special în ceea ce ține de cheltuielile angajatorului ce țin de susținerea și stimularea vaccinării angajaților, de rând cu cheltuielile suportate de angajator pentru recuperarea angajaților bolnavi de COVID. Evident, aceste plăți ar trebui expres indicate ca neconsiderate facilitate acordată de patron, pentru a exclude situațiile unor tratări diferite (aducem aminte cazul cu testele COVID și considerarea acestora, în primă instanță, a facilităților acordate de patron etc.). În ceea ce ține de modificările operate la lit.z¹⁷), menționăm că, chiar dacă a fost acceptat parțial propunerea noastră, nu s-a acceptat sintagma cea mai importantă și anume: *indiferent de perioada formării acestora și declarării*. Necesitatea de includere a sintagmei survine din practica controalelor fiscale. Recunoașterea veniturilor ca neimpozabile aferente provizioanelor care au fost formate și neacceptate la deduceri în perioada de 6 ani în urmă, să fie recunoscute în scopuri fiscale în perioada fiscală aferentă indiferent că perioada supusă verificării de către Autoritățile fiscale este de doar 4 ani. În practică, Autoritatea fiscală nu recunoaște din

motivul că nu are acoperire perioada supusă controlului pentru care efectuează și nu poate să confirme provizionul dedus cu 6 ani în urmă.

- **La pct.3**, propunem să se substituie textul propus în proiect cu cuvintele “ucenici, persoane care urmează programe de formare profesională și formare profesională tehnică prin învățământ dual”. În Codul Muncii nu avem așa contract – stagiere. Este ucenicia. Și nu este clar ce se are în vedere prin “formare”, există regimul juridic al formării profesionale conform CM și este formare profesională tehnică în cadrul învățământului dual.
- **La pct.4**, considerăm că sintagma “și/sau” ar trebui utilizată pe tot parcursul alineatului. Or, în cazul în care la careva plăți îndreptate în favoarea angajaților se calculează, în baza legislației, doar prime de asigurare medicală și impozit pe venit, acestea, de asemenea, să se permită la deducere. La moment se formează o situație absolut stranie în care acest principiu natural de deducere a cheltuielilor să se atribuie doar acelor cheltuieli pentru care s-au achitat, cumulativ, toate 3 plăți salariale, chiar dacă legislația în vigoare prevede aplicarea doar a unei părți din acestea. De asemenea, considerăm oportun de completat textul alineatului, în final, cu următorul text: “dacă sunt aplicabile, conform legislației”.
- **La pct.11** se propune un concept absolut nou în ceea ce ține de impozitarea nerezidenților, care pe lângă faptul că vine în contradicție cu cele mai bune practici regionale și internaționale de impozitare a acestora, mai este și prezentat ca fiind făcut în scop de clarificare și în suportul businessului, nefiind nici propunere din partea mediului de afaceri, nici consultat în mod adecvat cu acesta. De fapt, înțelegerea noastră este că modificările operate la art.70 și 71 vin în contradicție, în primul rând, cu pct. 2 din “Nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative” referitor la argumentele generale aduse pe modificările efectuate.

Astfel, în ceea ce ține de “Asigurarea suportului pentru mediul de afaceri” – de fapt modificarea respectivă generează creșterea poverii/ sarcinii fiscale neîntemeiat pentru contribuabilii rezidenți în mărime de 12% de la suma venitului direcționat spre plată nerezidenților. Incertitudinea legislației fiscale din Republica Moldova în ceea ce privește interpretarea Convențiilor de evitarea dublei impuneri, confirmările obținute privind impozitele reținute, perioada îndelungată de rambursare etc, nerezidenții vor pretinde de a stipula în contracte că “orice taxe, impozite aferente plăților efectuate în folosul furnizorului (nerezident) vor rămâne pe seama clienților (contribuabililor nerezidenți) indiferent de locul prestării serviciilor, din considerentul că legislația internațională are o altă abordare (vezi comentariile de mai jos); în ceea ce ține de *Necesitatea ajustării cadrului normativ în domeniul fiscal și vama în vederea simplificării acestuia* – de fapt modificările operate care la prima vedere par a fi ne semnificative, distorsionează integral modul de impozitare a nerezidenților și anume generează Interpretare multiplă sintagma inclusă “sau oricare alt venit obținut și/sau generat de sursele de venit din Republicii Moldova” cu sintagma de la art.71 “inclusiv cele desfășurate prin intermediul platformelor electronice, on-line” ce presupune de facto orice relație economico-financiară avută cu o persoană fizice/juridică nerezidentă se va impune în Republica Moldova, indiferent unde este locul de desfășurare a activității de întreprinzător a nerezidentului, luând în considerare că locul de unde provin sursele de venit. Dacă aceste provin din Republica Moldova, respectiv impunerea obligatorie se va efectua în Republica Moldova.

Astfel, prezentăm mai jos exemple care distorsionează principiile de impunere a nerezidenților prin prisma modificărilor operate:

- Serviciile hoteliere achitate de către entitatea rezidentă a RM pentru angajatul care a fost delegat în Statul Străin cu scop de serviciu cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM sau cash de către angajatul entității RM;
- Serviciile de reparație a utilajului prestate de către Entitatea nerezidentă pe teritoriul Statului Străin unei Entități rezidente a RM cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM sau cash de către angajatul entității RM;;
- Serviciile prestate de laborator în Statul străin pentru o entitate rezidentă a RM cu condiția că Plata se efectuează prin virament de către Entitate rezidentă RM sau cash de către angajatul entității RM;
- Serviciile de expoziție prestate în Statul străin pentru o entitate rezidentă a RM;
- Serviciile de actualizare a software prestate de Entitatea nerezidentă prin intermediul internetului;
- Serviciile de transferarea banilor prin platforme de transfer rapid: Western Union, Zolotaya Korona, etc;
- Serviciile SWIFT pentru orice transferurile internaționale în valută străină;
- Comisioanele Băncilor corespondente;
- Serviciile FOREX cu băncile nerezidente;

Prin urmare, pentru ultimele 4 exemple aduse Instituțiile financiare urmează să ajusteze toate contractele cu care activează cu nerezidenții fiind abuziv impusă reținerea impozitului pe venit la sursă, fapt care distorsionează la nivel internațional impozitarea acestor servicii, care se prestează prin intermediul platformelor/ aplicațiilor electronice- prin conturile corespondente ale Instituției Financiare din RM deschise în Instituții Financiare Nerezidente.

De asemenea, este foarte dificil de reținut la sursa de plată din serviciile de intermediere a platformelor gen TopTal, UpWork, care efectuează withdrawul în mod automat.

Un alt moment invocat în notă este *"Necesitatea respectării angajamentelor internaționale și continuitatea armonizării legislației naționale la prevederile UE"* – practica fiscală internațională presupune impozitarea serviciilor luând în considerare locul prestării serviciilor, cu excepția pe dividende, dobânzi, royalty etc în coroborare cu Convențiile de evitarea dublei impunerii, fapt practicat și în Republica Moldova. Aspecte privind impozitarea nerezidenților este prevăzută și în legislația fiscală a României, fiind expresă prevăzute veniturile ce urmează a fi impozitate pe teritoriul României. Modificarea operată vine în contradicție cu normele internaționale care creează de fapt un mediu prielnic de impozitare dublă care va revine asupra Entității rezidente RM. În nota informativă NU se face referire la prevederile exprese din UE privind armonizarea legislației locale?

Pe lângă toate acestea, se constată o serie de neajunsuri evidente a mecanismului propus, după cum urmează:

Lipsa mecanismului de reținere a impozitul pe venit – la moment, lipsește un mecanism reglementat la nivel național ce poate fi aplicat de Entitățile rezidente RM privind reținerea impozitului pe venit la sursă din plățile efectuate către nerezident care a prestat serviciul prin intermediul aplicațiilor: (unde se achită online, în lipsa de contract, negociere clauze contractuale, solicitare certificatul de rezidență). În lipsa acestui mecanism agreat și internațional de fapt impune Entitățile rezidente RM să efectueze plățile impozitele din cont propriu și respectiv un venit este impozitat dublu, atât în țara nerezidentului cât și în RM- statul plătitorului.

Lipsa modificărilor la alte articole care reglementează impozitarea și declararea veniturilor nerezidenților - sunt situații când obiectul tranzacției este pe teritoriul RM, însă tranzacția are loc înafara RM între două persoane nerezidente (ex: vânzarea acțiunilor la bursa internațională unde lipsește subiectul care efectuează reținerea), respectiv lipsește modul de reținere și declararea veniturilor în anumite situații. În situația în care plata se

efectuează de o persoană fizică rezidentă pentru serviciile beneficiate, sau Persoana care activează în baza patentei, Gospodărie țărănească, în ce mod se va efectua reținerea impozitului și cum se va Declara aceste venituri.

Povară dublă pentru Entitățile RM din punct de vedere a deductibilității prin prisma art. 30 alin.(2) din Codul Fiscal – luând în considerare că Entitățile rezidente RM, din lipsa mecanismului de reținere a impozitului la sursă, va efectua calculul invers de plățile efectuate, revenind cheltuielile cu impozitul pe venit la sursă pe seama entității rezidente, astfel nu se vor recunoaște ca deductibile la determinarea venitului impozabil la finele anului de gestiune aplicând art. 30 alin. 2 din Codul Fiscal care menționează “Nu se permite deducerea impozitelor achitate în numele unei persoane, alta decât contribuabilul”

Lipsa de argumente concludente și fundamentate în Nota informativă – înțelegerea noastră este că scopul modificărilor de fapt a fost una de clarificare și simplificare, însă nu s-a luat în considerare că acestea poate avea un impact dramatic asupra multor entități, lăsând loc pentru interpretare. Adițional, nu s-a adus argumente necesitatea acestor modificări.

În final, atragem atenția la aceea că fără o analiză substanțială a impactului de reglementare a unui mecanism ce schimbă radical sistemul de impozitare a nerezidenților, cu o lună înainte de noul an fiscal, este absolut inacceptabilă. Aceasta va avea repercusiuni negative directe asupra contribuabililor și necesită a fi analizat cu grijă și cu multă chibzuință înainte de a fi introdus.

- **La pct.29**, constatăm că iarăși nu se respectă cele menționate în pct. 2 Nota informativă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative și anume:

- *Asigurarea suportului pentru mediul de afaceri* – din practică autoritatea administrației publice locale aplică impozite locale la o cotă majoră ceea ce reprezintă o presiune fiscală mai mare pentru contribuabili, cu imposibilitatea de planificare a cheltuielilor aferente impozitelor din considerentul că impozitele vor devia de la o comuna la alta și deciziile vor fi votate în a doua lectură în perioade diferite .

- *Necesitatea ajustării cadrului normativ în domeniul fiscal în vederea simplificării acestuia* –contribuabilii mari care dețin filiale și obiecte impozabile pe teritoriul RM urmează să identifice fiecare decizie privind stabilirea impozitelor locale a APL astfel nu se respectă principiul “certitudinii impunerii - existența de norme juridice clare, care exclud interpretările arbitrare, claritate și precizie a termenelor, modalităților și sumelor de plată pentru fiecare contribuabil, permițând acestuia o analiză ușoară a influenței deciziilor sale de management financiar asupra sarcinii lui fiscale”; și principiul “randamentul impozitelor – perceperea impozitelor și taxelor cu minimum de cheltuieli, cât mai acceptabile pentru contribuabili.”

- *Nu se respectă principiile neutralitatea impunerii* – asigurarea prin legislația fiscală a condițiilor egale investitorilor, capitalului autohton și străin; principal echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.

- *Lipsa transparenței și minimalizarea cheltuielilor aferente constatării taxelor locale stabilite de APL*– necesită stabilirea unei obligații exprese cu privire la publicarea pe site-ul oficial al Ministerului Finanțelor sau SFS sub formă de tabel cotele și mărimea impozitelor locale pentru toate APL ale RM (aprox. 1600 comune și sate).

Suplimentar, vă rog să găsiți atașată sinteza propunerilor din partea comunității de afaceri generată de comunitatea AmCham Moldova (anexa 1).

În calitate de măsuri prioritare, am menționa următoarele:

- a) Măsurile ce țin de diminuarea numerarului în economie și, implicit, de "albire" prin digitalizare a acesteia;
- b) Măsurile ce vizează tichetele de masă;
- c) Măsurile ce vizează trecerea la IFRS;
- d) Măsura ce vizează prelungirea termenului de plată pentru AEO.

În cazul în care este nevoie de clarificări suplimentare, vă rugăm vă stăm la dispoziție pentru detalii, inclusiv în cadrul unei eventuale ședințe. AmCham Moldova își poate asuma angajamentele ce țin de aspectele logistice ale unei astfel de întâlniri, dacă va fi cazul.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, Policy Manager în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Propunerile AmCham Moldova pentru elaborarea proiectului de lege privind politica fiscală și vamală pentru anul 2022

Nr. d/o	Denumirea legii, numărul și conținutul articolelor care se propun spre modificare	Conținutul propunerii (recomandării)	Argumentarea propunerii (recomandării)
Codul fiscal (L1163/1997)			
1	Articolul 5 pct.29)	Se propune următoarea redacție: <i>Subdiviziune</i> – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia, cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil).	La moment exista multe dispozitive electronice instalate in afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile si nu prezinta un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.
2	Articolul 12	Se propune modificarea noțiunii de „dividend”, după cum urmează: „3) Dividend – venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) drept consecință a deținerii unei sau mai multor participațiuni (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată	Este necesară ajustarea noțiunilor folosite în Codul fiscal la cele prevăzute de Codul civil (art. 245(1), 247(1)(d), 254(19)(c) și (d), 280(1), 281(1)). Totodată, conform alin. (2) articolului 39 al Legii 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, în cazul adoptării deciziei unanime a asociaților, modul redistribuirii profitului net poate fi altul decât proporțional părților sociale deținute.

		în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociaților (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic conform art.57 alin.(2)."	Aceeași situație se poate atesta în cazul SA când sunt plasate clase diferite de acțiuni.
3	Articolul 19	La lit.a), după textul "la art.24 alin.(20)" se introduce textul " și alin.(26)"	<p>Anterior, prin scrisoarea Nr. 114 din 9 octombrie 2020, AmCham Moldova a abordat subiectul deductibilității cheltuielilor suportate de companie pentru asigurarea combaterii efectelor COVID sau asigurarea conformării regulilor de prevenire a răspândirii COVID, precum și neconsiderarea în calitate de facilități acordate de patron a cheltuielilor date. Unele din problemele abordate au fost soluționate prin PFC2021 sau prin Baza Generalizată a Practicii Fiscale.</p> <p>Totuși, sunt unele probleme ce au rămas neacoperite, ceea ce ar putea duce la situații problematice între contribuabili și inspectori fiscali în cadrul activităților de conformare forțată (controale fiscale). În scopul neadmiterii unor astfel de situații, venim cu propunerea de a reglementa expres deductibilitatea cheltuielilor asociate perioadei pandemice și post-pandemice, în speță: cheltuielile ce țin de transportul angajaților, inclusiv regim taxi; cheltuielile ce țin de locațiunea spațiilor de lucru, uzura utilajelor de lucru (inclusiv a celor ce se aflau în unitățile închise obligatoriu prin deciziile comisiilor de specialitate); cheltuielile ce țin de compensarea muncii de la distanță și alte cheltuieli asociate.</p> <p>În această ordine de idei, dispozițiile comisiilor specializate, responsabile de prevenirea și combaterea efectelor pandemiei la</p>

			<p>nivel național, au prevăzut o serie de norme restrictive în ceea ce ține de activitatea unor entități, în special, comerciale și de alimentație, ce a dus la imposibilitatea de desfășurare a activității pe motive ce nu au depins de agentul economic. Respectiv, arenda spațiilor date (de exemplu, a oficiilor desconcentrate în teritoriu sau localizate pe teritoriul unui centru comercial) sunt cheltuieli necesare și ordinare care ar trebui permise la deducere.</p> <p>Pe de altă parte, tratarea, în calitate de facilități acordate de patron a acestor cheltuieli nu este ceva ce aduce avantaj economic ascuns angajatului (esența logicii de aplicare a impunerii asupra facilităților fiscale / beneficiilor în natură).</p>
4		La lit.a), după textul "la art.24 alin.(20)" se introduce textul " și alin.(27)"	<p>În studiul realizat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare la comanda UN Women, se punctează că piața muncii din Moldova se caracterizează prin decalaje de gen pronunțate care se reflectă negativ asupra femeilor, în majoritatea cazurilor. Aceste inechități au la bază o serie de cauze care se manifestă la o etapă a vieții sau alta. Drept indicatori pentru analiza acestor decalaje pot fi abordate situația prezenței femeilor și a mamelor pe piața muncii, în comparație cu cea a bărbaților și taților, și ponderea femeilor și a bărbaților încadrați în realizarea responsabilităților familiale. În ultimii ani, la nivel național au fost adoptate o serie de prevederi ce au avut drept scop facilitarea accesului părinților la piața muncii. Printre documentele de politici publice ajustate se enumeră (i) Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, prin intermediul căreia, în 2018, a fost modificată formula de oferire a indemnizației pentru creșterea copilului (actualmente sunt două opțiuni disponibile la alegerea părinților) și (ii) Codul Educației, prin care s-a modificat vârsta de încadrare a copiilor la creșe (0-2 ani) și la grădinițe (2-6/7</p>

			<p>ani), dar și prin care s-a decis asupra faptului că Guvernul va elabora și aproba Programul de extindere a serviciilor de creșă, până în 2020. În pofida acestor modificări legislative, părinții încă se confruntă cu dificultăți de a beneficia de noile amendamente. Astfel, cu toate că se oferă opțiuni de a selecta perioada pentru concediul de îngrijire a copilului, valoarea totală a indemnizației nefiind influențată de perioada aleasă, nu se observa o creștere în numărul de concedii de până la 2 ani și 2 luni luate de către părinți, care în așa mod ar putea reveni mai rapid pe piața muncii. Prezența unui număr mic de instituții care ar oferi servicii de educație ante-preșcolară care să corespundă cu standardele de sănătate și educare a copiilor, face dificilă selectarea opțiunii ce prevede o perioadă mai mică a concediului.</p> <p>Respectiv, se cere introducerea unor facilități ce ar permite angajatorilor și angajaților să poată să valorifice munca feminină și să contribuie la creșterea economică generală prin implicarea femeilor în ciclul economic general.</p> <p>Opțiunea A – modelului „1+1”</p> <p>Opțiunea dată prevede că pentru serviciile de îngrijire a copilului contribuie atât angajatorul, cât și părintele/tutorele. Astfel, o parte a cheltuielilor pentru serviciile date sunt acoperite de angajator (până la 50%), iar suma rămasă – de către părinte/tutore.</p> <p>Practica internațională arată că, spre exemplu, în Ungaria¹, angajatorii pot acoperi costurile legate de serviciile de creșă ale angajaților săi, în limita unui salariu minim pe economie – plată ce este scutită atât de impozit pe venit, cât și de prestațiile sociale.</p>
--	--	--	--

¹ <https://taxsummaries.pwc.com/Hungary/Individual/Income-determination>

			<p>În Polonia, angajatorul poate deduce costurile legate de alocarea suportului pentru angajați în ceea ce ține de acoperirea cheltuielilor unei creșe, a unui club de copii sau a unei grădinițe ale companiei, la valoarea cheltuielilor confirmate documentar din partea angajatului, dar în limita de până la suma care nu depășește 1000 PLN² pe lună pentru fiecare copil al angajatului, cu condiția ca costurile să nu fie finanțate din Fondul de beneficii sociale al companiei.</p> <p>În România este prevăzută norma, conform căreia astfel de cheltuieli sunt deductibile în limita de 5% din cheltuielile salariale, cu condiția ca aceste cheltuieli sunt de natura socială stabilite în cadrul contractelor colective de muncă.</p> <p>În Ucraina, astfel de cheltuieli, dacă ele sunt suportate de angajator, sunt în totalitate deductibile în scopul determinării impozitului pe venit.</p> <p>În Statele Unite ale Americii³, există un credit fiscal pentru întreprinderile care suportă direct cheltuielile de îngrijire a copiilor pentru angajații săi sau îi ajută pe angajați să-și asigure îngrijirea copiilor. Creditul este pentru 25% din cheltuieli, dar nu mai mult de 150.000 USD pe an.</p> <p>Respectiv, similar modelului fiscal descris mai sus, respectivele plăți urmează a fi considerate deductibile pentru angajator și exonerate de statutul de facilitare acordată de patron – pentru angajat.</p> <p>Opțiunea B – tichetele de creșă</p> <p>Tichetele de creșă sunt instrumente financiare acordate angajaților ce întrunesc condițiile de beneficiere (copii în vârstă de până la 3 ani) de către angajatori în cadrul pachetului social oferit acestora,</p>
--	--	--	---

² Ceea ce reprezintă aproximativ 1/5 din salariul mediu în sectorul real din Polonia

³ <https://www.freshbooks.com/blog/8-tax-credits-every-small-business-owner-should-know-about>

			<p>în scopul asigurării activității mamei cu copii mici mai timpurie, inclusiv în timpul prevăzut pentru concediul de îngrijire a copilului.</p> <p>Practica internațională arată că în Franța și Regatul Unit, angajatorii pot oferi angajaților lor tichete de îngrijire a copiilor, care pot fi utilizate ca plată pentru îngrijirea copiilor. În Finlanda, dacă un angajator organizează îngrijiri temporare pentru copilul bolnav al unui angajat, prestația pe care o primește angajatul nu este considerată un venit impozabil (perioada maximă de prestație de îngrijire pentru copii fără a fi impozitate este de patru zile pe boală).</p> <p>În Spania⁴ de asemenea sunt utilizate Ticket Guarderia – tichete de creșă, emise de companiile ce emit și tichetele de masă. O situație similară este și în România. De fapt, despre practica României o să ne oprim în mod special în cele ce urmează.</p> <p>În conformitate cu Legea 165/2018 a României, tichetele de creșă pot fi oferite angajaților cu copii de până la 2 ani, respectiv, de până la 3 ani (în cazul copilului cu dizabilități), care aleg să revină la serviciu și nu beneficiază de concediu și indemnizație pentru creșterea copilului. Beneficiarului nu i se rețin asigurările sociale, de sănătate și șomaj, iar compania nu plătește contribuțiile patronale. Nu pot beneficia de tichete de creșă asistenții maternali profesioniști sau persoanele la care este găzduit copilul și pentru care s-a instituit măsura plasamentului în regim de urgență. Unitățile emitente desfășoară această activitate numai în baza autorizației de funcționare, acordată de Ministerul Finanțelor Publice. Tichetele de creșă pot fi utilizate numai pentru achitarea taxelor la creșa unde este înscris copilul. Nivelul maxim al sumelor acordate sub forma tichetelor de creșă nu poate depăși suma de 450 de lei pentru o lună, pentru fiecare copil aflat la creșă. Valoarea</p>
--	--	--	---

⁴ <https://moneysaverspain.com/nursery-vouchers-spain/>

			<p>nominală a unui tichet de creșă este de 10 lei sau un multiplu de 10, dar nu mai mare de 100 lei.</p> <p>Este important de menționat că, conform prevederilor aceleiași legi, valoarea tichetelor de creșă se cumulează cu alocația de stat pentru copii.</p> <p>Mecanismul propus pentru Moldova ar presupune unul similar celui existent la moment pentru tichetele de masă, fiind, totodată, descris în modul în care acesta funcționează în România. Astfel, tichetele de creșă ar trebui să fie oferite angajaților cu copii de până la 3 ani, care aleg să revină la serviciu. Nu pot beneficia de tichete de creșă asistenții maternali profesioniști sau persoanele la care este găzduit copilul și pentru care s-a instituit măsura plasamentului în regim de urgență. Tichetele de creșă ar trebui să fie utilizate numai pentru achitarea taxelor la creșa unde este înscris copilul. Este important de menționat că, conform prevederilor aceleiași legi, valoarea tichetelor de creșă se cumulează cu alocația de stat pentru copii. Nivelul maxim al sumelor acordate sub forma tichetelor de creșă nu ar trebui să depășească suma de 2000 de lei pentru o lună, pentru fiecare copil aflat la creșă, dar numai în cazul în care salariul calculat depășește limita a cel puțin 50% din salariul mediu prognozat pe economie. Unitățile emitente ar trebui să desfășoare această activitate numai în baza autorizației de funcționare, acordată de organul abilitat.</p> <p>Indiferent de opțiunea aleasă, nu trebuie neglijat efectul de multiplicare pe care acordarea unor facilități, indiferent de opțiunea aleasă, îl va avea asupra veniturilor persoanelor implicate. Or, odată cu permiterea spre deducere a unor sume pentru agenții economici și alți subiecți ai economiei, asta va genera obligația de a emite o confirmare a serviciilor prestate (factură fiscală, bonurile emise de echipamente de casă și de control etc.) ceea ce, implicit, semnifică reflectarea sumei respective în evidența persoanei –</p>
--	--	--	--

			<p>prestatoare de serviciu, iar în condițiile Republicii Moldova, când economia tenebră ocupă, conform unor estimări, circa 24,5% din PIB5, înseamnă lărgirea numărul de persoane conformate din punct de vedere fiscal și, respectiv, venituri mai multe la buget. Adică, în buget nu vor ajunge mijloacele financiare permise spre deducere angajatorilor, dar vor ajunge mai multe venituri din contul "albirii" relațiilor economice asociate acestora.</p> <p>Desigur, opțiunea B implică existența unui cadru legal dedicat la care suntem dispuși să contribuim cu expertiză, la necesitate.</p>
5		<p>La lit.a), înainte de textul ", precum și a plăților aferente cheltuielilor suportate" se propune introducerea textului ", plăților în favoarea angajatului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern"</p>	<p>Luând în considerare faptul că pentru dezvoltarea businessului devine tot mai actuală promovarea vânzărilor prin diferite acțiuni de stimulare a vânzărilor, adică prin marketing intern, venim cu propunerea efectuării modificărilor de rigoare în legislația locală, prin care să se stabilească că oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.</p> <p>Pentru a limita un potențial abuz din partea beneficiarilor, pot fi definite expres ce ar însemna acțiunile de marketing intern (teambuildings, oferirea de bunuri destinate promovării produselor companiei cu simbolistica acesteia imprimată etc.).</p>
6		<p>Se propune modificarea normei art.19 lit.d) și anume prin excluderea textului "rotunjită până</p>	<p>Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că respectarea principiilor de "condiții</p>

⁵ În baza informației disponibile pe pagina Biroului Național de Statistică, pentru anul 2017

		<p>la următorul procent întreg” și completarea literei, în final, cu următorul text:</p> <p>“ În sensul prezentului articol, prin “condiții generale” se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebancale prin oferirea creditelor persoanelor fizice terțe, indiferent de tipul produsului financiar, suma oferită, riscuri. În cazul în care persoanelor fizice terțe li se acordă credite la o rată mai mică decât cea stabilită de BNM, facilitatea pentru angajați se determină luând în considerare rata dobânzilor stabilită persoanelor fizice terțe.”</p>	<p><i>generale</i>" pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar de venit cu o detaliere a noțiunii de <i>“condiții generale”</i> și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebancale au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenele și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe , credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, facilitatea urmează să fie determinată ca diferență între rata stabilită pentru terți și nu rata stabilită de BNM, în caz contrar, angajatul care reprezintă clientul cu grad înalt de credibilitate și cel mai bine controlat din punct de vedere a capacității de plată, este defavorizat în raport cu persoanele fizice terțe.</p> <p>În ceea ce privește rata BNM care se stabilește este necesară de rotunjit până la următorul procent întreg, ceea ce de fapt obligă determinarea facilității virtuale în scopuri fiscale mai puțin adecvat (<i>spre ex: pentru noiembrie 2020, BNM a stabilit rata de 7,14, care rotunjită până la următorul procent întreg -8%. Angajaților se stabilește rata de 7,5%, astfel entitățile urmează să determine suma facilității în mărime de 0,5%..</i></p>
7	Articolul 20	Se propune completarea cu litera z ²⁰ cu următorul cuprins:	Această propunere are menirea să contribuie la dezvoltarea pieței de capital, oferind potențialilor investitori o perspectivă cu caracter permanent a neimpozitării dobânzilor din obligațiuni de

		<p>„z²⁰) dobânzile aferente obligațiunilor emise de societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată și autoritățile publice locale, precum și aferente valorilor mobiliare de stat;”</p>	<p>diferite categorii, în vederea motivării dezvoltării pieței primare și secundare.</p> <p>De asemenea, odată cu introducerea impozitării valorilor mobiliare de stat, interesul pentru acestea a scăzut dramatic, ceea ce face perspectiva necesității reintroducerii scutirii drept una eminentă.</p>
8		<p>Se propune completarea cu o nouă literă cu următorul conținut:</p> <p>”z²¹) venitul aferent provizioanelor neutilizate care nu au fost deduse în scopuri fiscale indiferent de perioada formării și declarării, precum și venitul aferent recuperării cheltuielilor care nu au fost deduse în scopuri fiscale la momentul formării acestora indiferent de perioada declarării acestora, cu respectarea termenului prevăzut la art.264 din Codul fiscal.”</p>	<p>Recunoașterea veniturilor ca neimpozabile aferente provizioanelor care au fost formate în perioada de 6 ani în urmă, să fie recunoscute în scopuri fiscale în perioada fiscală aferentă indiferent că perioada supusă verificării de către Autoritățile fiscale este de doar 4 ani. Pentru aplicarea uniformă a art.48 din Codul fiscal și în cazul în care cheltuielile nu au fost deduse anterior.</p> <p>De asemenea, lipsește norma care să reglementeze expres recuperarea cheltuielilor, inclusiv datoriilor compromise sau altor cheltuieli care au fost ajustate în Declarația VEN în perioada formării ca nedeductibile și ca urmare să fie tratat și venitul înregistrat din recuperare neimpozabil (pentru aplicarea uniformă cu art.48 din Cod fiscal)</p>
9		<p>Se completează cu o nouă literă cu următorul conținut:</p> <p>”z²²) venitului obținut de o persoană juridică din vânzarea participațiunilor la capitalul social al unei persoane juridice către o</p>	<p>Se propune excluderea impozitării venitului obținut în urmă vânzării cotelor de participație între agenții economici care fac parte din același grup (restructurare internă), adică către un agent economic asupra căruia vânzătorul deține controlul, sau către un agent economic care deține controlul asupra vânzătorului, sau</p>

		altă persoană juridică care face parte din același grup de întreprinderi cu persoana juridică care a vândut participațiunea (restructurare internă)."	<p>între agenți economici asupra cărora deține controlul una și aceeași persoană sau persoane.</p> <p>Vânzările cotelor de participație între agenții economici nu generează careva creștere de capital (profit) pentru beneficiarul final (compania-mamă).</p>
10	Articolul 24	<p>Se propune la alineatul (3), după cuvintele "de reprezentanță," se completează cu următorul text:</p> <p>" acțiuni de marketing intern și/sau în cadrul unor campanii de publicitate,"</p>	A se vedea argumentele aduse la alineatul 19.
11		<p>La alineatul (15) și (15¹), se propune excluderea sintagmei "Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii."</p>	<p>Calitatea de membru în asociațiile patronale și sindicale este o necesitate a activității de întreprinzător, iar cheltuielile privind taxele de aderare și de membru sunt cheltuieli ordinare și necesare activității de întreprinzător. Prin intermediul acestor organizații sunt reprezentate interesele companiilor în raport cu autoritățile, cu suportul acestora este reglementat și cadrul legislativ, conform cerințelor la zi și practicilor internaționale.</p> <p>Totodată, deducerea limitată a acestora nu este echitabilă în raport cu deducerea nelimitată a taxelor de aderare și de membru la alte organizații și asociații de reprezentare a intereselor business-ului, altele decât patronale și sindicale.</p> <p>Respectiv, stabilirea unor limite încalcă flagrant unul din principiile de bază ale impunerii, prevăzute în Codul fiscal, și anume echitatea fiscală – tratare egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</p> <p>Mai mult ca atât, întreprinderile, pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține, suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, dulciuri în zile speciale. Prin urmare limita stabilită</p>

			actuală de 0,15% este ne semnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului
12		<p>Se propune modificarea alin. (15¹), propoziția întâi, după cum urmează:</p> <p>” Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor sau cheltuieli directe suportate pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne.”</p>	<p>Multe Companii nu au formate Sindicate, astfel nu putem limita beneficiile ce pot fi obținute de angajați fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca o cheltuială suplimentară nedeductibilă. În afara de contractul de muncă unele plăți, remunerații compensatorii pentru angajați conform pot fi aprobate de către întreprinderi în regulamente intern. De asemenea, unele companii nu au contract colectiv de muncă. Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești</p>
13		<p>alin (19¹) va avea următorul cuprins:</p> <p>(19¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă dacă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sunt în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, și - salariul mediu zilnic brut pentru 1 zi lucrătoare a angajatului 	<p>Această normă se propune pentru corelarea normei prevăzute în art. 24 alin (19) al Codului Fiscal pentru mese calde și ca rezultat limitează riscurile prevăzute la utilizarea tichetelor de masă pentru salarii achitate mici. Norma dată va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.</p>

		<p>pentru care se emite tichet de masă este egal ori mai mare decât 1/21 din jumătatea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru fiecare an. În sensul prezentului punct, salariul mediu zilnic brut se calculează pornind de la salariul lunar brut al angajatului raportat la numărul zi lucrătoare în luna respectivă.</p>	<p>Studiul de percepție a tichetelor de masă și analiza impactului impozitării acestora, efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizare tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comerțianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.</p> <p>Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului "piețelor centrale" cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați,</p>
--	--	--	--

			<p>indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.</p> <p>Astfel, reiterăm că tichetele de masă sunt un instrument foarte util care permite angajaților să servească prânzul în funcție de zona în care activează, având și câteva avantaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • angajatul nu pierde timp pentru deplasare la furnizorul de alimentație publică din regiunea sa; • crește productivitatea muncii angajaților; • se respectă echilibrul dintre activitatea profesională și viața privată a angajatului.
14		<p>Se propune expunerea alin. (19²) în următoarea redacție: ”(19²) fără a aduce atingere prevederilor din prezentul articol, cu excepția alin.(1), se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate impozitele și alte plăți obligatorii în conformitate cu legislația.”</p>	<p>Redacția actuală limitează cheltuielile în folosul angajatului care sunt deductibile, fiind condiționat de faptul că consecutiv să fie calculat impozitul pe venit, contribuțiile sociale și primele medicale. Totuși sunt facilitați de la care se calculează doar impozitul pe venit și nu reprezintă bază pentru calcularea contribuțiilor sociale și medicale. Astfel, deductibilitatea cheltuielilor trebuie să fie asigurate deplin dacă sunt suportate în folosul angajatului și să calculat impozitele în conformitate cu legislația fiscală</p>
15		<p>Alin.(20) va avea următorul conținut: ”(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărimea</p>	<p>Potrivit art.24 alin.(20) din Codul fiscal, se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de pînă la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la</p>

		<p>primei de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593- XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.”</p>	<p>Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv. Pentru anul 2021, valoarea respectivă constituie 4056 lei, ceea ce înseamnă că, la moment, spre deducere se permite o valoare de 2028 lei. Anterior, comunitatea AmCham a prezentat propunerea dată și a primit suportul Ministerului Finanțelor, fapt pentru care ținem să reiterăm încă o dată competența profesională a Ministerului și capacitatea de a discerne inițiative într-adevăr bune venite din partea businessului și de a le susține, deoarece aceasta a fost votată de Guvern, dar nu a ajuns în textul final al legii. Este de menționat că, în baza informațiilor furnizate de operatorii din piață în domeniul asigurărilor, aprox. 90% din respectiva categorie de asigurare facultativă este valorificată, banii respectivi fiind compensați personalului medical și spitalelor. De fapt, o astfel de valorificare arată că decizia unei persoane asigurare obligatoriu ce are și o poliță de medicală facultativă este în favoarea valorificării, în primul rând, a celei facultative, ceea ce, în mod evident, economisește resursele statului în ceea ce ține de efortul de a face față necesităților medicale ale populației. Toate acestea pe fondul resurselor suplimentare ce vin în buget sub formă de impozite și taxe din salariile angajaților antrenați în gestionarea și promovarea acestora. În corespondența anterioară am menționat și acel fapt că la nivel internațional, nu se impozitează primele achitate de către angajator pentru angajatul lui în valoare de până la 1200 EUR/an în Macedonia, 400 EUR/an – în România; 1/6 din venitul brut anual al angajatului – în Cipru și 10% din venitul brut anual al angajatului – în Bulgaria. Astfel, considerăm important ca efortul legat de promovarea deducerii integrale a valorii poliței medicale facultative, sau, cel puțin, în limita a 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea</p>
--	--	---	---

			nr.1593- XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv urmează a fi reluat și promovat în calitate de prioritate, pornind de la situația de win-win ce rezultă din implementarea acestuia.
16		Se completează cu un alineat nou cu următorul conținut: "(26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de angajator pentru asigurarea respectării prevederilor ce țin de situațiile excepționale, inclusiv cele în sănătate, ce țin de asigurarea conformării la restricțiile impuse de forurile specializate în constatarea stărilor de urgență sau urgență în sănătate, precum și cheltuielile ce țin de asigurarea lucrului de la distanță."	A se vedea argumentele expuse la art.19.
17		Se completează cu un alineat nou cu următorul conținut: Versiunea A "(27) Se permite deducerea cheltuielilor legate de plățile îndreptate în favoarea angajaților pentru compensarea costurilor asociate serviciilor de creșă. Limita maximă de deducere se stabilește la 20% din fondul de retribuire a muncii." Versiunea B "(27) Se permite deducerea cheltuielilor legate de tichetele de creșă acordate angajaților pentru compensarea costurilor asociate	A se vedea argumentele expuse la art.19.

		serviciilor de creșă. Nivelul maxim al sumelor acordate sub forma tichetelor de creșă nu ar trebui să depășească suma de 2000 de lei pentru o lună, pentru fiecare copil aflat la creșă, dar numai în cazul în care salariul calculat depășește limita a cel puțin 50% din salariul mediu prognozat pe economie. Limita maximă de deducere se stabilește la 20% din fondul de retribuire a muncii.”	
18	Articolul 25	Alin.(2) se completează, în final, cu următorul text: ”Lista de documente confirmative în ceea ce ține de statutul de ”entitate din sectorul financiar”, inclusiv dacă aceasta își are sediul în afara țării este stabilită de Ministerul Finanțelor.”	Art.25 alin.(2) din Codul fiscal prevede că deducerea cheltuielilor aferente dobânzilor suportate în baza contractului de împrumut de către agenții economici debitori în folosul persoanelor fizice și juridice (cu excepția entităților din sectorul financiar) se acceptă în limita ratei medii ponderate a dobânzii la creditele acordate de sectorul bancar persoanelor juridice pe termen de până la 12 luni și peste 12 luni în secțiunea pe lei moldovenești și pe valută străină. Respectiv, cheltuielile ce vizează entitățile din sectorul financiar se deduc în modul general stabilit, indiferent dacă sunt din țară sau de peste hotare. Apare problema cu lista de documente confirmative în ceea ce ține de statutul de ”entitate din sectorul financiar”, dacă aceasta își are sediul în afara țării. Ar fi binevenită o trecere în revistă a documentelor confirmative pentru a permite confirmarea acestui statut, în eventualitatea deducerii cheltuielilor aferente tranzacționării cu aceste entități.
19	Articolul 26 ¹	Se propune completarea alin.(4), în final, cu următorul text:	Pentru entitățile care țin evidența conform IFRS, odată cu aplicarea IFRS 16 din 01.01.2019, Locatarii sunt obligați să recunoască activele și pasivele aferente tuturor contractelor de leasing care depășesc 12 luni, exceptând cazul în care activul are

		”, cu excepția entităților care aplică metodele de evidență bazate pe IFRS.”	o valoare mică și să recunoască în mod separat în contul de profit și pierdere amortizarea activului care decurge din contractele de leasing, respectiv dobânda aferentă datoriilor care decurg din contractele de leasing.
20	Articolul 27 ¹	Se propune ca alineatul (1) să aibă următorul conținut: (1) Prin derogare de la prevederile art.26 ¹ , agenții economici care pe parcursul anului fiscal obțin titlul de rezident al parcului pentru tehnologia informației nu au dreptul la deducerea în scopuri fiscale a cheltuielilor privind amortizarea și reparația mijloacelor fixe începând din luna aplicării Titlului X al Codului Fiscal respectiv.	După modificarea metodei de calculare a amortizării în scopuri fiscale (din anual în lunar), au apărut circumstanțele de intervenție și asupra regulilor de calculare a amortizării din anul intrării/ieșirii în luna intrării/ieșirii. Astfel, propunem completarea actelor normative relevante.
21	Articolul 31	Se propune completarea articolului cu un alineat nou cu următorul text: ”(1 ¹) În cazul cesionării unui activ către un terț cu excepția persoanei interdependentă, contribuabil este în drept să deducă în scop fiscal 100% din valoarea diferenței negative / pierderii dintre valoarea activului cesionat la data cesionării (indiferent de vechimea creanței	Ținând cont de dificultățile întâmpinate în procesul de recuperare a creanțelor, operațiunile privind cesiunea creanțelor pot fi privite ca mijloc de mobilizare a creanțelor incerte aflat la îndemâna întreprinderilor. Astfel, la nivelul cedentului, o astfel de operațiune determină stingerea creanțelor, contribuie la îmbunătățirea fluxului de numerar prin recuperarea parțială a creanțelor prin prețul cesiunii, la eliminarea costurilor legate de posibilele activități de recuperare, executare silită a debitorilor. În activitatea practică, entitățile se confruntă cu unele probleme privind cesiunea de creanță care nu sînt reglementate la nivel

		<p>restante) și suma obținută din cesionarea activului.”</p> <p>(1¹) Se permite deducerea pierderilor apărute din cesionarea creanțelor, format în cadrul desfășurării activității de întreprinzător, cu excepția cazurilor cesionării către persoane interdependente.</p>	<p>normativ. Mai exact, în situația în care cesionarul preia creanța, asumându-și riscul neîncasării acesteia, la un preț inferior valorii nominale a creanțelor de la cedent, apare necesitatea clarificării dacă la entitatea care cedează creanțele se permite deducerea cheltuielilor reflectate ca diferența dintre valoarea nominală a creanțelor și prețul achitat de către entitatea care preia creanțele.</p> <p>La moment, din precauție, majoritatea Întreprinderilor aplica prevederile art.31 alin. (1) din CF. Potrivit acestor prevederi, la calcularea impozitului pe venit sînt deductibile doar creanțele compromise care corespund condițiilor indicate în art. 5 alin. (32) din CF.</p> <p>Printre cele mai importante plusvalori care oferă cesiunea este: (a) posibilitatea de a restabili chiar și parțial cashflow-ul și a-l repune în lucru pentru a obține profit; (b) eliminarea necesității calculării în continuare de provizioane relevante portofoliului restant; (c) optimizarea cheltuielilor de administrare a portofoliului restant (nu ai nevoie de personal care să se ocupe de rău-platnici); (d) evită riscuri de imagine (Furnizorul oferă servicii și trebuie să aibă imagine pozitivă dar nu cea de recuperator de datorii); (e) îmbunătățește indicatorii financiari.</p> <p>Soluția pe care o propunem este oferirea dreptului întreprinderilor să deducă, în scop fiscal, la valoarea de 100% diferența dintre valoarea activului la data cesionării și prețul obținut din cesionarea activului, această diferență fiind considerată în calitate de cheltuieli ordinare si necesare activității de întreprinzător. Deci dacă Întreprinderea a cesionat o creanță la prețul de 20%, atunci pierderile de 80% pot fi trecute de entitate la cheltuieli ordinare si necesare activității de întreprinzător.</p>
--	--	--	---

22		<p>Se propune completarea articolului cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>” (6) Companiilor de asigurări li se permite deducerea provizioanelor formate pentru acoperirea creanțelor specifice domeniului asigurărilor în mărime de pînă la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de asigurare, dacă aceste creanțe sînt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului.”</p>	<p>Companiile de asigurări în cadrul activității sale profesionale pe o piața reglementată înregistrează o serie de creanțe specifice, precum: creanțe referitoare la primele neîncasate de la asigurați; creanțe referitoare la primele neîncasate de la intermediari; creanțe referitoare la reasigurări; creanțe referitoare la regresele înaintate; creanțe referitoare la plasamente prin intermediul împrumuturilor acordate.</p> <p>Coroborând prevederile art. 6 (Definiții) Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 și art. 5 (Modul de ținere a contabilității și de aplicare a standardelor de contabilitate) alin. (4) Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, societățile de asigurări țin contabilitatea în partidă dublă și întocmesc situații financiare conform IFRS.</p> <p>Astfel, societățile de asigurări aplică, inter alia, Standardul Internațional de Raportare Financiară 9 „Instrumente financiare” (în continuare IFRS 9), respectiv Standardul Internațional de Contabilitate 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, în baza Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 44 din 01.04.2013 privind acceptarea și publicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.</p> <p>Conform Notei Informative a IFRS 9, deținut de IFRS Foundation^[1], deprecierea activelor financiare se recunoaște de îndată ce un instrument financiar este inițiat sau cumpărat, pierderile de credit anticipate pe 12 luni sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, respectiv se provizionează.</p>
----	--	---	--

[1] <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ifrs-9-financial-instruments/>

			<p>În documentul de analiză „Reserves, Provisions and Liabilities”^[2] dezvoltat în cadrul grupului de lucru al Comisiei Uniunii Europene privind elaborarea directivei privind o bază fiscală consolidată comună a societăților, se menționează că în majoritatea, dacă nu toate statele membre, există reguli care să permită o deducere fiscală pentru provizioanele constituite drept rezultat al creanțelor derivate din comercializarea bunurilor/serviciilor cu plata în rate. Dincolo de acest principiu general, există multe modalități de punerea în aplicare a acestei politici. De exemplu, provizionul poate fi dedus numai dacă au fost inițiate acțiuni legale împotriva debitorului; sau, doar provizioanele constituite pentru creanțe îndoielnice; sau provizioane în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor; sau plafonul de deductibilitate al provizioanelor se calculează drept quantum procentual reieșind din experiența anterioară a contribuabilului sau pe baza mediei din industrie.</p> <p>Conform „Worldwide Tax Summaries 2017/18”^[3], PwC Europa, în țări precum Austria, Germania, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Regatul Unit, Slovenia au fost identificate dispoziții ce oferă dreptul companiilor de deducere a provizioanelor pentru deprecierea creanțelor în limita unui quantum procentual din valoarea totală a creanțelor/vânzărilor.</p> <p>Astfel, propunem uniformizarea abordărilor în ceea ce ține de provizioanele din domeniul financiar și optarea fie pentru deducerea provizioanelor în baza modului stabilit instituțiilor financiare (în baza IFRS), fie organizațiilor de microfinanțare și/sau persoanelor care practică activitatea de leasing financiar</p>
--	--	--	---

^[2] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/docs/body/cctbwp6reservesfinal_en.pdf; 2005

^[3] <https://www.pwc.com/gx/en/tax/corporate-tax/worldwide-tax-summaries/pwc-worldwide-tax-summaries-corporate-taxes-2017-18-europe.pdf>

			<p>(provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și neachitarea dobânzilor aferente, care se determină conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și neachitarea dobânzilor de leasing în mărime de pînă la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sînt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului).</p> <p>Anterior, prin scrisoarea AmCham Nr. 61 din 28 aprilie 2021, comunitatea a atras atenție la existența problemei date pentru piața serviciilor de asigurare.</p>
23	Articolul 44	<p>Alin.(9) se propune in următoare redacție:</p> <p>Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS sau de la implementarea unui nou standard sau a unor actualizări a standardelor deja intrate în vigoare nu sunt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>La prima aplicare a unui nou IFRS pot fi efectuate ajustări în situațiile financiare, care ulterior generează reflectarea veniturilor și cheltuielilor ca urmare a tranziției.</p> <p>Ca exemplu aplicarea IFRS 9 in 2018 si IFRS 16 in 2019.</p>
24	Articolul 48	<p><i>De adăugat un aliniat nou</i></p> <p>”În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale venituri care au fost generate în baza cheltuielilor reflectate ca nedeductibile în</p>	<p>Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării cheltuielilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită. Asa tip de situații apar in cazul realizării proprietății gajate de către creditor, de exemplu.</p>

		perioadele fiscale anterioare, aceste venituri sunt neimpozabile.~	
25	Articolul 52	<p>Alin.(1) se completează cu o literă nouă cu următorul conținut:</p> <p>"g) asociația patronală – conform Legii patronatelor nr.976 din 11 mai 2000."</p>	<p>Similar altor organizații listate în acest articol, asupra cărora se aplică facilitățile ce țin de impozitul pe venit corelate cu prevederile art.36 din Codul fiscal, asociația patronală este o organizație necomercială, neguvernamentală, independentă și apolitică, constituită în baza liberei asocieri și egalității în drepturi a patronilor din diverse domenii de activitate.</p> <p>Patronatele se constituie în scopul asistării membrilor acestora în capacitatea lor de patroni prin acordarea de servicii și consultații, protecția drepturilor și reprezentarea intereselor membrilor lor în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele, precum și cu oricare alte organizații neguvernamentale pe plan național și internațional, în conformitate cu prevederile statutelor proprii și ale Legii patronatelor nr.976/2000.</p> <p>Respectiv, prin esența și natura sa, acestea se aliniază perfect în lista organizațiilor necomerciale deja listate în textul Codului fiscal.</p>
26	articolul 69⁷	<p>Se propune expunerea alin.(1) într-un nou mod:</p> <p>"(1) Subiecți ai impunerii sînt persoanele fizice rezidente care, fără a constitui o formă organizatorico-juridică pentru desfășurarea activității, obțin</p>	<p>Modificările propuse la art. 69⁷ și 69¹⁰ au drept scop promovarea plăților fără numerar în rândul persoanelor fizice ce desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul. Astfel, urmare a utilizării metodelor de acceptare a plăților fără numerar, se propune o diferențiere a limitei veniturilor din vânzări permise de a fi realizate în baza acestui regim, în</p>

		<p>venituri din activitățile independente menționate la art.69⁶, cu excepția activităților menționate la art.88, 90 și 901, în sumă ce nu depășește:</p> <p>a) 300000 lei într-o perioadă fiscală, dar nu mai mult de 25000 lei pe lună în cazul acceptării exclusiv a plăților în numerar;</p> <p>b) 600000 lei într-o perioadă fiscală în cazul acceptării plăților inclusiv în numerar;</p> <p>c) 900000 lei într-o perioadă fiscală în cazul acceptării plăților exclusiv cu utilizarea instrumentelor de plată prin conturile bancare și/sau conurile de plăți.”</p>	<p>dependență de utilizarea metodelor electronice de plată. Astfel, se propune următoarea diferențiere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 300 000 lei într-o perioadă fiscală, dar nu mai mult de 25 000 lei pe lună în cazul acceptării exclusiv a plăților numai în numerar; • 600 000 lei într-o perioadă fiscală în cazul acceptării plăților inclusiv în numerar; • 900 000 lei într-o perioadă fiscală în cazul acceptării plăților exclusiv cu utilizarea instrumentelor de plată prin conturile bancare și/sau conurile de plăți. <p>Respectiv, limita pentru utilizarea exclusivă de către antreprenor a instrumentelor de plată prin conturile bancare și/sau conurile de plăți a fost crescută de la 600 000 lei la 900 000 lei, iar pentru utilizarea exclusivă a plăților în numerar a fost scăzută de 2 ori – de la 600 000 lei la 300 000 lei. Această micșorare va accelera trecerea la metodele de plată fără numerar în rândul subiecților impunerii.</p>
27	Articolul 69 ¹⁰	<p>Se propune completarea cu alin. (3) cu următorul cuprins:</p> <p>”(3) Pentru contribuabili care acceptă plățile prin conturile bancare și/sau conurile de plăți, obiectul impunerii se micșorează cu suma cheltuielilor generate de</p>	A se vedea argumentarea expus[la art.69 ³

		întreținerea acestor conturi bancare/conturi de plăți”	
28	Articolul 71	<p>Se propune completarea lit.e), în final, cu următorul text:</p> <p>”, cu excepția dividendelor achitate de o persoană juridică rezidentă unei alte persoane juridice nerezidente, dacă persoana juridică rezidentă care primește dividendele deține, la data plății dividendelor, minimum 20% din participațiunile la capitalul social (acțiunile, părțile sociale) al celeilalte persoane juridice, pe o perioadă de 2 ani împliniți până la data plății acestora inclusiv”.</p>	<p>Cota minimă pe care trebuie să o dețină persoana juridică în capitalul filialei trebuie să fie de 20%, iar durata neîntreruptă minimă pentru care persoana juridică trebuie să dețină asemenea cotă trebuie să fie de 2 ani.</p> <p>Această normă ar fi în concordanță cu prevederile Directivei 90/435/CEE din 23.07.1990 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:31990L0435&from=FR), modificată prin Directiva 2003/123/CE din 22.12.2003 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003L0123&from=EN), potrivit cărora persoana juridică dintr-un Stat-membru care întrunește condițiile menționate mai sus (având o cotă minimă de 10%) se scutește de impozit pe venit pe dividendele primite de la filiala sa dintr-un alt Stat membru, iar filiala la rândul ei se scutește de obligația de reține impozit pe venit pe dividendele achitate unei asemenea persoane juridice. Pentru mai multe detalii, a se vedea; https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/parent-companies-their-subsiaries-eu-union_en.</p> <p>Potrivit Directivei 90/435/CEE din 23.07.1990, gruparea societăților din diferite state membre poate fi necesară pentru a crea în Uniunea Europeană condiții similare celor de pe piața internă și pentru a asigura astfel realizarea și buna funcționare a pieței comune. Aceste operațiuni nu trebuie împiedicate prin restricții, dezavantaje sau denaturări determinate în special de dispozițiile fiscale ale statelor membre. În consecință, este necesar să fie introduse, pentru asemenea grupuri de societăți din</p>

			<p>diferite state membre, norme de impozitare neutre din punct de vedere concurențial, pentru a permite întreprinderilor să se adapteze cerințelor pieței comune, să-și mărească productivitatea și să-și consolideze poziția concurențială la nivel internațional.</p> <p>Potrivit Directivei 2003/123/CE din 22.12.2003, „(2) Obiectivul Directivei 90/435/CEE este de a scuti de la reținerea la sursă dividendele și alte forme de repartizare a profitului achitate societăților-mamă de către filiale și de a elimina dubla impozitare a acestor venituri la nivelul societății-mamă. ... (10) Atunci când grupurile corporative sunt organizate în lanțuri de societăți comerciale și profiturile sunt distribuite prin lanțul de filiale către societatea-mamă, dubla impozitare ar trebui eliminată fie prin scutire, fie prin acordarea de credite fiscale. În cazul creditelor fiscale, societatea-mamă ar trebui să aibă posibilitatea de a deduce orice impozit plătit de oricare din filialele din lanț, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute de Directiva 90/435/CEE”</p> <p>Chiar și în lipsa reciprocității din partea altor state, această normă poate avea rost pentru atragerea investițiilor străine în țară.</p> <p>O normă similară se aplică în legislația României. De exemplu, art. 43 al Codului fiscal român (https://www.noulcodfiscal.ro/titlu-2/capitol-5/articol-43.html) stabilește că „o persoană juridică română care plătește dividende către o persoană juridică română are obligația să rețină, să declare și să plătească impozitul pe dividende reținut către bugetul de stat, ... prin aplicarea unei cote de impozit de 5% asupra dividendului brut plătit unei persoane juridice române. ... Prevederile prezentului articol nu se aplică în cazul dividendelor plătite de o persoană juridică română unei alte persoane juridice române, dacă persoana juridică română care primește dividendele deține, la data plății dividendelor, minimum</p>
--	--	--	--

			<p>10% din titlurile de participare ale celeilalte persoane juridice, pe o perioadă de un an împlinit până la data plății acestora inclusiv”.</p> <p>Mai mult ca atât, SNC “PĂRȚI AFILIATE ȘI CONTRACTE DE SOCIETATE CIVILĂ” prevede că „Influență semnificativă este capacitatea de a influența politicile financiare și operaționale prin participare la capitalul social al entității în mărime de la 20% până la 50% sau în alt mod prevăzut de statut sau contract.” Pornind de la aceasta, se propune fixarea controlului asupra întreprinderii- fiice la pragul minim de 20%.</p>
29	Articolul 75	<p>De expus in următoarea redacție:</p> <p>”Articolul 75. Reguli de impozitare a nerezidenților care desfășoară activitate în Republica Moldova printr-o reprezentanță permanentă</p> <p>(1) Venituri ale nerezidenților care desfășoară activitate printr-o reprezentanță permanentă, obținute în Republica Moldova, se consideră veniturile specificate la art.71 lit.a)-m), r), t) și u).</p> <p>(2) În cazul nerezidenților care au reprezentanță permanentă potrivit art.5 pct.15), aceasta se consideră, în scopuri fiscale, ca agent economic rezident, dar numai în raport cu venitul obținut în Republica Moldova în conformitate cu alin.(1) și cu cheltuielile legate nemijlocit de acest venit, confirmate documentar.</p>	<p>Așa cum este specificat la art.75, reprezentanța permanentă (RP) se consideră, în scopuri fiscale, ca agent economic rezident.</p> <p>În același timp, art.75 limitează deducerea cheltuielilor administrative a RP, ceea ce constituie o discriminare a acestora în scopuri de impozitare în raport cu ceilalți agenți economici din RM.</p> <p>Prin limitarea cheltuielilor administrative suportate de nerezident aferente activității RP în redacția actuală a Codului fiscal considerăm că se încalcă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevederile art.7 alin.2 al Convenției Model, care prevede că, în cazul în care o întreprindere a unui Stat Contractant desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant printr-o reprezentanță permanentă situată acolo, în fiecare Stat Contractant acestei reprezentanțe permanente i se vor atribui profiturile care le-ar fi putut realiza, dacă ar fi constituit o întreprindere distinctă și separată, desfășurînd activități identice sau similare în condiții identice sau similare și acționînd complet independent cu întreprinderea, a cărei reprezentanță permanentă este și - prevederile art.24 alin.3 al Conventiei Model care prevede că, impozitarea unei reprezentanțe permanente, pe care o întreprindere a unui Stat Contractant o are în celălalt Stat

		<p>(3) Evidența nerezidenților care au reprezentanță permanentă, în calitate de contribuabil, se efectuează în conformitate cu capitolul 4 din titlul V.</p> <p>(4) Reprezentanța permanentă a nerezidentului, situată în Republica Moldova, nu are dreptul de a trece la deduceri sumele prezentate de către sediul central al nerezidentului și sucursalele sale sub formă de:</p> <p>a) royalty, onorarii și alte plăți similare pentru utilizarea sau concesiunea proprietății sau a rezultatelor activității sale intelectuale;</p> <p>b) plăți pentru serviciile prestate de acesta;</p> <p>c) dobânzi și alte remunerații pentru împrumuturile acordate de către acesta.</p> <p>(5) Prin derogare de la prevederile prezentului articol, munca conform contractului (acordului) de muncă sau altui contract (acord) cu caracter civil, exercitată de persoanele fizice nerezidente, nu conduce la formarea reprezentanței permanente a acestor persoane fizice.”</p>	<p>Contractant, nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile în acel celălalt Stat, decât impozitarea stabilită întreprinderilor acelui celălalt Stat, care desfășoară aceleași activități.</p> <p>Totodată limitarea deducerii cheltuielilor neconfirmate documentar este deja specificată în Codul fiscal pentru agenții economici rezidenți și considerăm inechitabilă menținerea prevederii de nepermitere totală la deducere a cheltuielilor neconfirmate pentru RP.</p> <p>Cu titlu de clarificare cuvântul “nerezident” pentru limitarea deducerilor propunem să fie substituit cu “sediul central al nerezidentului și sucursalele sale”, adaptat la tratatele internaționale.</p> <p>Suplimentar, se prezintă o informație-sinteză cu extrase din textele convențiilor de evitare a dublei impuneri la care Republica Moldova este parte ce conțin norme ce vizează deducerea veniturilor și cheltuielilor:</p> <table border="1" data-bbox="1157 808 1948 1451"> <thead> <tr> <th data-bbox="1157 808 1388 915">Țara cu care este semnată convenția</th> <th data-bbox="1388 808 1948 915">Extras din Convenții aferent deducerii cheltuielilor și atribuirii profiturilor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1157 915 1388 1451"> REPUBLICA AUSTRIA REPUBLICA ELENA LUXEMBURG REGATULUI UNIT AL MARIII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD </td> <td data-bbox="1388 915 1948 1451"> La determinarea profiturilor unei reprezentanțe permanente vor fi admise spre deducere cheltuielile efectuate pentru scopurile reprezentanței permanente, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare astfel suportate, indiferent de faptul, că s-au efectuat în Statul în care este situată reprezentanța permanentă sau în altă parte. Totuși, o asemenea deducere nu va fi admisă în privința sumelor, dacă există, plătite (altele decât pentru acoperirea cheltuielilor curente) de către reprezentanța permanentă către oficiul central al întreprinderii sau oricărui alte </td> </tr> </tbody> </table>	Țara cu care este semnată convenția	Extras din Convenții aferent deducerii cheltuielilor și atribuirii profiturilor	REPUBLICA AUSTRIA REPUBLICA ELENA LUXEMBURG REGATULUI UNIT AL MARIII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD	La determinarea profiturilor unei reprezentanțe permanente vor fi admise spre deducere cheltuielile efectuate pentru scopurile reprezentanței permanente, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare astfel suportate, indiferent de faptul, că s-au efectuat în Statul în care este situată reprezentanța permanentă sau în altă parte. Totuși, o asemenea deducere nu va fi admisă în privința sumelor, dacă există, plătite (altele decât pentru acoperirea cheltuielilor curente) de către reprezentanța permanentă către oficiul central al întreprinderii sau oricărui alte
Țara cu care este semnată convenția	Extras din Convenții aferent deducerii cheltuielilor și atribuirii profiturilor						
REPUBLICA AUSTRIA REPUBLICA ELENA LUXEMBURG REGATULUI UNIT AL MARIII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD	La determinarea profiturilor unei reprezentanțe permanente vor fi admise spre deducere cheltuielile efectuate pentru scopurile reprezentanței permanente, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare astfel suportate, indiferent de faptul, că s-au efectuat în Statul în care este situată reprezentanța permanentă sau în altă parte. Totuși, o asemenea deducere nu va fi admisă în privința sumelor, dacă există, plătite (altele decât pentru acoperirea cheltuielilor curente) de către reprezentanța permanentă către oficiul central al întreprinderii sau oricărui alte						

			<p>oficii ale sale, sub formă de royalty, onorarii sau alte plăți similare în schimbul utilizării brevetelor de invenții sau altor drepturi, sau sub formă de comisioane pentru serviciile specifice prestate sau pentru conducere, sau, cu excepția unei instituții bancare, sub formă de dobânzi pentru sumele de bani date cu împrumut reprezentanței permanente. În același mod, nu se va ține seama, la determinarea profiturilor unei reprezentanțe permanente, de sumele plătite (altele decât pentru acoperirea cheltuielilor curente) de către reprezentanța permanentă către oficiul central al întreprinderii sau oricărui alte oficii ale sale, sub formă de royalty, onorarii sau alte plăți similare în schimbul utilizării brevetelor de invenții sau altor drepturi, sau sub formă de comisioane pentru servicii specifice prestate sau pentru conducere, sau, cu excepția unei instituții bancare, sub formă de dobânzi pentru sumele de bani date cu împrumut oficiului central al întreprinderii sau oricărui alte oficii ale sale</p>	
			<p>REPUBLICA ESTONIA CANADA</p>	<p>La determinarea profiturilor unei reprezentanțe permanente vor fi admise spre deducere acele cheltuieli, care au fost efectuate pentru scopurile reprezentanței permanente, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare, indiferent de faptul, că s-au suportat în Statul în care este situată reprezentanța permanentă sau în altă parte. Totuși, asemenea deducere nu va fi admisă în privința sumelor, dacă există,</p>

			<p>plătite (altele decât pentru acoperirea cheltuielilor curente) de către reprezentanța permanentă oficiului central al întreprinderii sau oricăror alte oficii ale sale, sub formă de royalty, onorarii sau alte plăți similare în schimbul utilizării brevetelor de invenții sau altor drepturi, sau sub formă de comisioane pentru servicii specifice prestate sau pentru conducere, sau, cu excepția unei instituții bancare, sub formă de dobânzi pentru sumele de bani date cu împrumut reprezentanței permanente.</p>	
			<p>REGATUL BELGIEI REPUBLICA CIPRU CONSILIUL FEDERAL ELVEȚIAN GERMANIA</p>	<p>La determinarea veniturilor atribuite unei reprezentanțe permanente vor fi admise spre deducere cheltuielile, efectuate pentru scopurile acestei reprezentanțe permanente, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare, suportate atât în Statul în care este situată reprezentanța permanentă, cât și în afara lui.</p>
			<p>De asemenea, informații valoroase cu privire la atribuirea veniturilor și cheltuielilor, în scopuri fiscale, pot fi accesate în Raportul OCDE privind atribuirea profiturilor către sediile permanente⁶. Respectiv, nu s-au constatat limitarea cheltuielilor administrative, ci doar a serviciilor prestate de nerezident către RP, royalty și dobânzi, care sunt limitate și de Codul fiscal național, ceea ce reprezintă un argument suplimentar în favoarea excluderii restricțiilor existente la zi.</p>	

⁶<https://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/45689524.pdf>

<p>30</p>	<p>Articolul 79³</p>	<p>Alin.(2¹) se propune să aibă următorul conținut:</p> <p>”În cazul în care, în decursul anului calendaristic, beneficiarul venitului prezintă plătitorului de venit după data achitării venitului obținut din sursele aflate în Republica Moldova certificatul de rezidență fiscală, care confirmă statutul de rezident fiscal pe perioada de gestiune în care a fost efectuată plata venitului, indiferent de data emiterii acestui certificat de rezidență fiscală, acesta este în drept să depună către plătitorul venitului o cerere, în formă liberă, pentru restituirea impozitului pe venit achitat în plus. Restituirea, prin recalcularea impozitului reținut în plus din venitul obținut din sursele aflate în Republica Moldova, se efectuează de către plătitorul venitului la cotele prevăzute de convenție (acord). În scopul restituirii prin recalcularea sumelor impozitului pe venit calculate și achitate la buget, potrivit cotelor prevăzute de prezentul cod, plătitorul venitului urmează să efectueze recalcul prin Darea de</p>	<p>La moment, în cazul în care documentul ce confirmă rezidența a fost prezentat după momentul achitării, Codul fiscal prevede că se aplică prevederile generale (calcularea amenzilor, penalităților etc.). Considerăm această abordare drept una ce ar necesita un studiu suplimentar vizavi de oportunitatea și necesitatea aplicării măsurilor date, având în vedere că dacă se confirmă ulterior rezidența, bugetul public național nu este prejudiciat și nu există impozit pe venit diminuat. Întrebarea are o valoare similară atât în cazul persoanelor fizice, cât și în cazul persoanelor juridice.</p> <p>În acest context, se propune redacția alăturată.</p>
-----------	--	---	--

		seamă fiscală curentă în care a fost primit Certificatul de rezidență fiscală și/sau Dărilor de seamă fiscale ulterioare în cadrul anului fiscal curent în limita obligațiilor fiscale calculate de către contribuabil până la efectuarea recalculului cu aplicarea impozitului pe venit la cotele prevăzute de convenție (acord).”	
31	Articolul 88	Alin.(1) se completează cu o nouă propoziție, după cum urmează: "Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale"	Deoarece nu este clar dacă angajatorul este obligat să recalculeze impozitul pe venit prin excluderea din calcul a scutirii personale acordate angajaților anterior, care au primit venit impozabil din plăți salariale mai mare de 360000 lei, iar angajatul nu a solicitat anularea scutirii personale, se propune specificarea expresă a lipsei obligației angajatorului să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale, angajatul urmând, după cum e specificat în art.83, să-și ajusteze obligația prin Declarația pe venit
32	Articolul 90 ¹ alin.3 ³ din Codul fiscal	De completat cu următoarele: “(3 ³) Fiecare plătitor de câștiguri menționate la art.90 urmează să rețină și să verse la buget un impozit în mărime de: – 12% din câștigurile achitate persoanei fizice sau persoanei juridice de la jocurile de noroc, cu excepția câștigurilor de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu	La moment, norma generează mai multe interpretări ambigue și anume, dacă sub sintagma <i>“fiecare plătitor”</i> se încadrează orice persoană fizică (inclusiv GȚ și ÎI) sau persoană juridică și beneficiarii câștigurilor pot fi atât persoane fizice cât și juridice. La moment nu se specifică expres care este statutul beneficiarului de câștiguri. Quantumul scutirii raportat la scutirea personală a persoanei fizice reprezintă doar un plafon aplicabil atât persoanei fizice, cât și a persoanelor juridice.

		<p>depășește 1% din scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1); – 12% din câștigurile de la campaniile promoționale achitate persoanei fizice sau persoanei juridice în partea în care valoarea fiecărui câștig depășește mărimea scutirii personale stabilite la art.33 alin.(1). Campaniile promoționale se admit a fi organizate și în cadrul entităților cu scopul majorării vânzărilor întreprinderii cu reținerea din câștiguri a cotei de 12% a impozitului pe venit.</p>	<p>În redacția actuală nu există restricții în ceea ce privește organizarea Campanii Promoționale în cadrul entității cu participarea angajaților. Astfel se interpretează că câștigurile angajaților se supun regimului de impozitare de 12% fără reținerea de contribuții și prime medicale.</p> <p>Mai mult ca atât, unele explicații au fost oferite și prin intermediul revistelor de specialitate (https://monitorul.fisc.md/questions/persoana-juridica-are-premiu-in-cadrul-campaniei-promotionale-organizate-de-alta-intreprindere-regimul-fiscal-si-modul-de-reflectare.html), dar se cere clarificarea acestor norme în mod expres în legislația fiscală.</p>
33	Titlul III	Crearea mecanismului de restituire a TVA-ului către nerezidenți în baza unor tratate semnate între state	<p>În practică sunt întâlnite situații în care o companie nerezidentă procură bunuri pe teritoriul Republicii Moldova de la o companie rezidentă . Aceste mărfuri, o perioadă de timp, se află pe teritoriul Republicii Moldova fără ca să treacă procedura de export, din varii motive (e.g. compania nerezidentă nu deține depozit, nu exista clienți la moment etc.). Astfel, transferul dreptului de proprietate a mărfurilor se face pe teritoriul Republicii Moldova. Respectiv tranzacția data, prin prisma art.93 pct.3) și pct.10), se consideră ca fiind o livrare impozabilă pe teritoriu, taxată cu cota TVA 20%. În acest context compania rezidentă facturează compania nerezidentă cu TVA moldovenesc.</p> <p>Ulterior compania nerezidentă, scoate aceste mărfuri de pe teritoriul Republicii Moldova prin procedură de export. Pentru realizarea procedurii de export, compania nerezidentă contractează un broker vamal sau încheie o înțelegere cu</p>

			<p>compania rezidentă (vânzătorul) ca cea din urmă să exporte din numele nerezidentului mărfurile date.</p> <p>Dat fiind faptul că aceste mărfuri au fost exportate, acestea ar trebuie să fie scutite de TVA cu drept de deducere. Respectiv, compania nerezidentă ar avea dreptul să solicite restituirea TVA-ului de 20% achitat companiei rezidente. Însă, la moment înțelegem că cadrul normativ nu ar permite o asemenea restituire.</p> <p>De asemenea, aplicarea TVA-ului asupra mărfurilor care au fost ulterior exportate nu corespunde principiului care stă la baza acestui impozit și anume, taxarea livrărilor pe teritoriul de consum. De asemenea, acest aspect influențează nemijlocit la prețul final al mărfurilor autohtone, astfel mărfurile fiind mai puțin competitive pe piața internațională.</p> <p>Ținem să menționăm că această practică este prevăzută și în statele membre ale Uniunii Europene, ca bază normativă servind:</p> <ul style="list-style-type: none">- Directiva 2006/112/CE a consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată;- Directiva 86/560/CEE privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul Comunității;- Directiva 79/1072/CEE privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul țării. <p>În același timp este important de menționat că restituirea TVA-ului către nerezidenți este o practică ce necesită implicarea</p>
--	--	--	--

			autorităților fiscale din alte state, respectiv modalitatea de restituirea trebuie să se bazez pe principiul reciprocității care are la bază un tratat semnat între două sau mai multe state.
34	Articolul 95	<p>Se propune optarea pentru una din două opțiuni:</p> <p>Opțiunea A:</p> <p>Propunem anularea articolele care prevăd taxarea inversă în legătură cu livrarea proprietății întreprinderilor declarate în procedură de insolabilitate, sau livrarea producției gajate, sechestrate, proprietății ipotecare.</p> <p>Opțiunea B:</p> <p>modificarea alin.(2) lit. g) după cum urmează:</p> <p>”g) livrarea imobilelor și bunurilor (mărfii)/producției cu excepția celor scutite de TVA conform art.103, întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate în conformitate cu prevederile Legii</p>	<p>Opțiunea A:</p> <p>Propunerea dată vine urmare a problemelor întâmpinate în cei câțiva ani de la implementarea acestui mecanism, inspirat din experiența României.</p> <p>Astfel, vă aducem la cunoștință că registrul privind lista întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate care urma a fi publicat pe site-ul oficial I.P Agenția Servicii Publice nu funcționează. Astfel, agenții economici care au calitatea de beneficiari/subiecții impozabili și-au asumat toate riscurile fiscale, neavând nici o acoperire legală, atât din partea contribuabililor cu care au relații economice (bazându-se pe confirmarea verbală și factura fiscală emisă) cât și din partea Serviciul Fiscal de Stat care va aplica sancțiuni pecuniare, indiferent că contribuabilii nu au acces la informația necesară.</p> <p>Dacă să luăm prevederile Codului Fiscal a României în vigoare pentru anul 2021, în ceea ce privește aplicarea Taxării inverse, normele se aplică pentru obiectul tranzacție (producție, mărfuri, servicii) și nu țin de statutul persoanei juridice, decât o singură condiție de a fi subiect impozabil cu TVA. În acest mod, beneficiarul în dependență de marfa/serviciile achiziționate aplică sa nu taxarea inversă, fiind mai ușor de monitorizat pentru beneficiar (vezi art.331 din Codul Fiscal România). În plus, de aplicarea prevederilor art. 331 din Codul fiscal sunt responsabili atât furnizorii, cât și beneficiarii. În cazul neaplicării taxării inverse prevăzute de lege, respectiv furnizorul emite factura cu TVA și nu</p>

		<p>insolvabilității nr.149/2012.”</p>	<p>înscris mențiunea „taxare inversă”, iar beneficiarul deduce TVA înscrisă în factură, acesta pierde dreptul de deducere deoarece condițiile de fond privind taxarea inversă nu au fost respectate și factura a fost întocmită în mod eronat. [(punctul 109 alin. (4) din norme)] Îndreptarea erorilor dintr-o factură se poate face potrivit articolului 330 „Corectarea facturilor” din Codul fiscal.</p> <p>Mai mult, vă informăm “Ca urmare a modificărilor aduse Codului fiscal prin OUG nr. 109/2009, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 689/13.10.2009, începând cu 1 ianuarie 2010 nu se mai aplică măsurile de simplificare a TVA pentru bunurile și/sau serviciile livrate ori prestate de/către persoanele pentru care s-a deschis procedura de insolvență” ceea ce semnifică că ANAF a anulat taxarea inversă pentru entitățile aflate în proces de insolvență, motivul fiind că s-a extins evaziunile fiscale.</p> <p>Luând în considerare că România a avut o experiență negativă în ceea ce privește aplicarea Taxării inverse pentru companii insolvabile, Serviciul Fiscal de Stat totuși înainte de implementarea efectivă a mecanismului “taxare inversă” urma să se pregătească din punct de vedere tehnic ca să fie și accesibil persoanelor juridice informația despre companiile insolvabile. Această informație să fie posibil de extras, procesat/prelucrat/comparat înainte de acceptarea facturii fiscale pentru achizițiile efectuate.</p> <p>Adițional, cu toate că a fost introdus obligativitatea ca furnizorul să indice pe factură “taxare inversă”, totuși nu există sancțiuni de tragere la răspundere pentru ne aplicare. Astfel, entitatea care își onorează cu corectitudine obligațiile fiscale poate fi amendat pentru lipsa de iresponsabilitate a furnizorului.</p>
--	--	--	--

			<p>Opțiunea B:</p> <p>Aceasta redacție aduce claritate pe partea de obiecte impozabile cu TVA la procurarea proprietății de către subiecții impozabili. De exemplu, în redacția veche nu era clar dacă se procură un teren de pământ (care este scutit de TVA prin art 103), de la o întreprindere declarată în proces de insolvență trebuie sau nu calculate și achitat TVA la buget, analogic și în cazul beneficiarii de careva servicii de la întreprinderile în proces de insolvență sau valori mobiliare de stat sau cote de participații în întreprinderi.</p>
35	Articolul 96	Stabilirea unei rate unice T.V.A. pentru toate produsele din sectorul agro-alimentar	<p>Practica aplicării unei cote reduse T.V.A. la produsele alimentare este pe larg răspândită în statele Uniunii Europene, reieșind din faptul că produsele alimentare sunt considerate bunuri alimentare de bază, de o necesitate vitală pentru populație. Astfel, Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoare adăugată recomandă statelor membre aplicare unei cote T.V.A. reduse pentru o listă de bunuri și servicii, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none">• Alimentele (inclusiv băuturi, cu excepția băuturilor alcoolice) destinate consumului uman și animal; animalele vii, semințele, plantele și ingredientele utilizate în mod normal în prepararea alimentelor; produsele utilizate în mod normal pentru a completa sau înlocui alimentele;• livrarea de bunuri și prestarea de servicii de tipul celor utilizate în producția agricolă, cu excepția bunurilor de capital, precum utilajele sau clădirile. <p>Cota redusă T.V.A. pentru produsele alimentare variază în dependență de țară și variază între 3%-18%, media pe U.E. fiind de 9%. În unele state UE, cota T.V.A. pentru produse alimentare în general nu se aplică (este egală cu 0%).</p>

			<p>Astfel, conform surselor deschise, către 01.01.2021, majoritatea statelor membre UE, adoptaseră o cotă T.V.A. redusă pentru produsele alimentare:</p> <p>Marea Britanie – 0%; Irlanda – 0%; Malta – 0%; Luxemburg – 3%; Spania – 4%; Italia – 4%; Croația – 5%; Polonia – 5%; Franța – 5,5%; Olanda – 6%; Germania – 7%; România – 9%; Cehia – 10%; Austria – 10%; Finlanda – 10%; Suedia - 12%; Portugalia – 13%; Grecia – 13%.</p> <p>Reieșind din cele expuse mai sus și luând în calcul practica statelor U.E., considerăm necesară stabilirea unei rate T.V.A. unice reduse pentru toate produsele din lanțul alimentar.</p>
36	Articolul 102	<p>Se propune ajustarea redacției art.102 alin.(7) Codul Fiscal, după cum urmează:</p> <p>”(7) Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale (inclusiv în curs de execuție) și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor</p>	<p>Modificarea destinației a mijloacelor fixe în cele mai multe cazuri necesită careva ajustări atât din punct de vedere documentar cât și din punct de vedere tehnic, respectiv bunurile trec în categoria de imobilizări corporale în curs de execuție.</p> <p>Astfel pentru a evita mai multe interpretări necesită de a fi utilizați termenii care se operează în SNC și IFRS precum <i>“imobilizări corporale”</i> și <i>“imobilizări necorporale”</i>.</p>

		<p>impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p> <p>Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale– în mărimea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.”</p>	
--	--	---	--

37		Se sugerează excluderea alin. (18).	<p>Penalizarea pentru neutilizarea facturilor fiscale electronice trebuie să fie pusă pe seama emitentului și nicidecum lipsirea dreptului spre deducerea TVA a cumpărătorului.</p> <p>În această ordine de idei, în cazul în care un agent economic obligat să emite e-factura a emis factura fiscală simplă, cumpărătorului nu i se permite trecerea în cont a TVA aferent procurării. Aceasta determină cumpărătorul care dorește să beneficieze de dreptul la trecerea în cont a TVA să verifice permanent lista actualizată cu persoane obligate să emită e-facturi.</p> <p>Ca rezultat, considerăm că reflectarea facturilor fiscale în anexa la Declarația privind TVA de către cumpărător este suficientă pentru a permite acestuia trecerea în cont a TVA aferent procurărilor.</p>
38		<p>Se propune completarea cu un nou alineat, în următoarea redacție:</p> <p>„(19) Prin derogare de la prevederile prezentului articol, subiectul impozabil care deține Certificat de prelungire a termenului de plată, are dreptul la deducerea sumei T.V.A., care urmează a fi achitată, la mărfurile importate, dacă dispune de documentul, eliberat de organul vamal, care confirmă punerea în liberă circulație a acestor mărfuri.”</p>	<p>Conform prevederilor art. 124 alin. (1²) Cod vamal:</p> <p>„Prin derogare de la prevederile alin. (1), <u>importatorii care dețin statutul de agent economic autorizat în conformitate cu art. 195¹ dispun de dreptul la plata drepturilor de import după depunerea (validarea) declarației vamale.</u> Prelungirea termenului de plată nu poate depăși 30 de zile calendaristice de la validarea declarației vamale. În acest caz, depunerea declarației vamale este condiționată de constituirea unei garanții în quantum deplin al drepturilor de import.”.</p> <p>Art. 102 alin. (1) Cod fiscal prevede:</p> <p>„În cazul achitării T.V.A. la buget, subiecților impozabili, înregistrați în calitate de plătitori ai T.V.A., li se permite deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai T.V.A., pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru</p>

			<p>efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. <u>Se permite deducerea sumei T.V.A. la mărfurile, serviciile importate, procurate de către subiecții impozabili pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător numai în cazul achitării T.V.A. la buget pentru mărfurile, serviciile menționate în conformitate cu art. 115.”.</u> În continuare, alin. 10 lit. b) prevede că subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate dacă dispune de documentul, <u>eliberat de organul vamal, care confirmă achitarea T.V.A. la mărfurile importate.</u></p> <p>În aceste condiții, agentul economic ce deține certificat de prelungire a termenului de plată este privat de dreptul de deducere a T.V.A. în cadrul operațiunilor de import desfășurate în luna premergătoare celei în care se declară T.V.A., de facto achitând T.V.A. dublu, pe aceeași operațiune de import, în luna de raportare.</p> <p>Riscul de neplată a obligației vamale este asigurat de norma din art. 124 alin. (1²) Cod vamal: „În acest caz, depunerea declarației vamale este condiționată de constituirea unei garanții în cuantum deplin al drepturilor de import.”, precum și de Hotărârea Guvernului nr. 1373 din 20.12.2016 privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a drepturilor de import pentru agenții economici cu statut de Agent Economic Autorizat (AEO), pct. 28: „La expirarea termenului de prelungire a drepturilor de import, organele vamale asigură procesarea stingerii obligației vamale (prin compensare) în sistemul informațional vamal, din contul transferurilor, încasărilor (sau a supraplăților), înregistrate în fișele de evidență a fiecărui Agent Economic Autorizat (AEO).”.</p>
--	--	--	--

39		<p>Se completează cu un nou alineat (20) cu următorul conținut:</p> <p>”(20) În cazul în care e-factura ori factura fiscală în formă electronică pentru livrarea serviciilor și sau mărfurilor este semnată de către cumpărător (beneficiar) până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin e-factura ori factura fiscală în forma electronică respectivă, subiectul impozabil are dreptul la deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată, pe serviciile/mărfurile, menționate utilizate la efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător în luna în care a avut loc livrarea acestora.”</p>	<p>Acest alineat se propune din considerentul că aplicarea semnăturii electronice confirmă exact când factura este recepționată și aprobată de către cumpărător. Totodată foarte des la utilizarea e-facturei în ciclu mare cumpărătorii nu semnează factura la data eliberării și fizic semnează aceste facturi la data depunerii declarației privind TVA</p>
40	Articolul 103	<p>Se propune completarea alin.(1) pct. 30), în măsura în care importul echipamentelor la fel să fie scutit de plata T.V.A., inclusiv în cazul companiilor de leasing ce vor opera cu acest utilaj în scopuri operaționale</p>	<p>Atragem atenția, că ponderea costului investitei stă în echipamente și nu în lucrări, aceasta a și impus necesitatea de a interveni cu propunere de modificare a pct. 30) art. 103 Cod fiscal.</p> <p>Totodată, ținând cont de obiectivele de realizat către 2020, in ceea ce privește ponderea energiei regenerabile în consumul total brut de energie, pe de o parte, aprobarea de către Guvern la 04.07.2018 a capacitaților pentru energia regenerabila de minim 168 MW pe diferite tehnologii pana in 2020, pe de alta parte, putem sa facem următoarea estimare:</p>

			<p>Total investiții estimate pentru 168 MW – 376 mill euro, dintre care aprox. 75% reprezintă costul echipamentelor care vor fi importate. Adică baza impozabila va fi de aprox. 282 mill euro sau 56 mill euro TVA supus vămuirii.</p> <p>De exemplu, pentru un proiect de 10 MW Eolian, TVA-ul supus vămuirii pentru turbine eoliene va fi de aprox. 2,3 mill euro. , aprox. 15% din valoarea investiției care trebuie plătiți pentru o afacere din care încasările vor veni în cel puțin 2 ani. Mai mult ca atât, finanțarea și prognoza cash-flow-ului va avea de suferit ținând cont de costurile foarte ridicate în raport cu TVA-ul supus vămuirii.</p> <p>Pe de alta parte, așa cum am menționat trebuie de corelat și cu faptul că aceste echipamente se instalează pentru a produce energie electrică. Comercializarea energiei electrice este scutită de TVA⁷. Prin urmare, 15% din valoarea investiției neputând fi compensată prin vânzarea bunului produs, or acest cost eventual fiind inclus în tariful către consumatorul final.</p>
41		<p>Se propune completarea alin. (1) cu un punct nou în următoarea redacție: „34) Taxele arbitrale în cuantumul onorariilor arbitrilor în cazul arbitrajului organizat în cadrul instituțiilor permanente de arbitraj.”.</p>	<p>În vederea impulsivării dezvoltării căilor alternative de soluționare a litigiilor se propune scutirea de TVA a serviciilor de arbitraj în cuantumul aferent remunerației/plății onorariilor arbitrilor.</p> <p>Conform art. 2, Legea nr. 23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj, arbitrajul este o cale alternativă de soluționare a litigiilor atât de către arbitri numiți pentru fiecare caz aparte (arbitraj ad-hoc), cât și de instituții permanente de arbitraj. Art. 6 alin. (2) specifică că arbitrajul poate fi instituționalizat ca organ permanent pe lângă camere de comerț, burse, uniuni, asociații sau alte organizații, unde</p>

⁷ Art. 103 pct. 18) Cod fiscal: „energia electrică importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice și energia electrică importată de operatorul rețelei de transport și de sistem, de operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, cu excepția serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice”;

			<p>funcționează, acestea fiind de profil necomercial. În continuare, conform art. 11 alin. (1) „Poate fi arbitru orice persoană fizică având capacitate deplină de exercițiu care și-a dat consimțământul să arbitreze și care, după părerea părții în cauză, este competentă în a soluționa litigiul.”</p> <p>Prin coroborarea art. 32 alin. (1) și (3) se enumeră o listă neexhaustivă a categoriilor de cheltuieli calificate drept cheltuieli arbitrale, și a faptului că în cazul în care arbitrajul a fost organizat pe lângă o instituție permanentă, cheltuielile arbitrale se stabilesc și se plătesc potrivit regulamentului respectivei instituții.</p> <p>În acest context se disting două categorii majore de cheltuieli: (1) taxa administrativă ce revine instituției de arbitraj; și (2) onorariile/remunerația arbitrilor.</p> <p>Conform art. 88 alin. (5) din Codul Fiscal, veniturile persoanei fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, obținute din prestarea serviciilor și/sau lucrărilor sânt considerate drept salariu din care se reține impozitul conform cotei prevăzute la art.15 lit. a) din Cod Fiscal.</p> <p>Remarcăm că conform art. 103 alin. (1) pct. 6 serviciile livrate de către persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul Justiției sunt scutite de T.V.A.</p> <p>Strategia de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011–2016⁸, Pilonul V. Rolul justiției în dezvoltarea economică, Punctul 5.1. Consolidarea sistemului de soluționare alternativă a disputelor evidențiază dezideratul promovării mecanismelor alternative de soluționare a litigiilor (prin prisma intereselor economice ale statului) drept modalitate de raționalizare a costurilor administrative (salarii, numărul personalului auxiliar, materialele logistice etc.).</p> <p>Remarcăm că practica europeană pe acest segment nu este uniformă, în Danemarca cheltuielile arbitrale fiind scutite de TVA.⁹</p>
--	--	--	---

⁸ Legea nr. 231 din 25.11.2011

⁹ Intertax, 0165-2826, Issue number 8/9, 2016, [http://findresearcher.sdu.dk/portal/en/publications/vat-on-arbitration\(83265721-ec7d-4ff4-992a-9bb1537aacd1\).html](http://findresearcher.sdu.dk/portal/en/publications/vat-on-arbitration(83265721-ec7d-4ff4-992a-9bb1537aacd1).html)

			Mai mult ca atât, în cazul în care, pentru arbitrajul ad-hoc nu sunt prevăzute careva restricții, aceasta pune pe picior de inegalitate aceeași procedură, violând, astfel, principiul de echitate fiscală prevăzut în Codul fiscal.
42		<p>Propunem completarea articolului cu un nou alineat cu următorul conținut:</p> <p>“(9¹³) Se scutesc de T.V.A fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către sistemele colective de gestionare a fluxurilor de deșeuri, autorizate în baza Legii nr. 209 din 29 iulie 2016 privind deșeurile sau ale reprezentanților autorizați care acționează în numele producătorilor cu privire la gestionarea deșeurilor.”</p>	<p>În conformitate cu prevederile art.12 al Legii nr.209 din 29.07.2016 cu privire la deșeuri, entitățile care plasează pe piață mărfuri care cad sub incidența responsabilității extinse a producătorului sunt obligate să întreprindă măsuri, fie individual, fie colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor devenite deșeuri.</p> <p>Sistemele colective, sunt create în baza actelor normative, sunt organizații necomerciale (nonprofit), neguvernamentale și apolitice care au ca scop preluarea și onorarea responsabilității de gestionare a anumitor fluxuri de deșeuri, care revine membrilor sistemului (producătorii) conform Legii nr.209 din 29.07.2016.</p> <p>În activitatea sa, sistemul poate avea procurări de bunuri și servicii care sunt necesare pentru gestionarea deșeurilor. Deșeurile, în conformitate cu art.103 al Codului fiscal sunt scutite de TVA, astfel propunem ca și livrările efectuate în adresa sistemelor colective să fie scutite de TVA.</p>
43	Articolul 108	<p>Se propune modificarea alin.(9) după cum urmează:</p> <p>”(9) Data obligației fiscale la procurarea proprietății, cu excepția bunurilor imobiliare, întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate se consideră data</p>	<p>Aceasta redacție aduce claritate pe partea de obiecte impozabile cu TVA la procurarea proprietății de către subiecții impozabili. De exemplu, în redacția veche nu era clar dacă se procura un teren de pământ (care este scutit de TVA prin art. 103), de la o întreprindere declarată în proces de insolabilitate trebuie sau nu calculate și achitat TVA la buget, analogic și în cazul beneficiarii de careva</p>

		efectuării plății, inclusiv a plății prealabile pentru proprietatea procurată, sau data primirii proprietății de către cumpărător, în funcție de ce are loc mai înainte. Pentru bunurile imobiliare, data obligației fiscale se stabilește conform alineatul (3) al prezentului articol.”	servicii de la întreprinderile în proces de insolabilitate sau valori mobiliare de stat sau cote de participații în întreprinderi.
44	Articolul 115	<p>Se propune modificarea alin.(2) după cum urmează:</p> <p>“ b) pentru serviciile importate, cu excepția specificate la art. 102 alin. (1), a căror achitare se face la data de 25 a lunii următoare celei în care a fost importat sau achitat serviciul, în funcție de ce a avut loc mai înainte;</p> <p>”c) pentru procurările specificate la art.95 alin.(1) lit.e) și/sau lit.f), achitarea T.V.A. se efectuează până la data de 25 a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea.”</p>	<p>După modificare metodei de calcularea și raportarea TVA la importul de servicii, nu are sens achitarea TVA la import de servicii care sunt utilizate în livrări impozabile cu dreptul de deducere. Ca exemplu, companiile care fac export nu au sumele TVA către plată, dar pentru lunile care se face import ei trebuie să achită TVA ce creează dublarea creanțelor către Bugetul de stat pe sumele TVA. Cu modificarea propusă, obligațiunea de achitarea o să rămâne pentru importatori de servicii care nu sunt înregistrați în calitate de plătitori de TVA, și cei care utilizează aceste servicii pentru livrări scutite fără dreptul e deducere.</p> <p>Nu ar fi corect să achiți TVA integral aferent livrării la data avansului plătit, care ar putea fi și o sumă simbolică față de valoarea impozabilă a livrării, fără a avea siguranța despre transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor, în special în cazul bunurilor imobile. Tranzacția ar putea fi anulată, sau ar putea surveni o altă circumstanță legală care îngreunează substanțial modul de conformare a contribuabilului la acest capitol.</p>

			Mai mult decât atât, în redacția actuală se face referință greșită la lit.(e) în loc de lit.(g)
45	Articolul 117	Se propune următoarea redacție a ultimei propoziției alin.(1), după cum urmează: "Pentru livrările impozitate conform art.104 lit.a) și pentru livrările de servicii către nerezidenți pentru care locul prestării serviciilor este Republica Moldova , eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie."	Art.12 alin.(3) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017 prevede că pentru operațiunile, pentru care se întocmesc documente primare cu regim special, care au caracter internațional, drept documente primare pot servi documentele aplicate în practica internațională sau cele prevăzute de contract. În practică, factura fiscală tipizată emisă în adresa nerezidenților, nu este acceptată de aceștia, contribuabilul fiind nevoit să dubleze documentele, adițional la factura fiscală fiind emis Invoice, document recunoscut internațional.
46		Se propune completarea alin.(3) cu următorul text: "În scopul documentării transportului de marfă realizat în cadrul comerțului electronic către consumator, entitatea poate utiliza formulare de documente primare, aprobate de conducerea acesteia în baza modului stabilit de art.11 alin.(4) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017"	În conformitate cu prevederile art.117 alin.(3) din Codul fiscal, pentru vânzarea cu amănuntul și prestările de servicii în locurile special amenajate și în cadrul comerțului electronic, cu plata în numerar și/sau prin intermediul instrumentelor de plată fără numerar, eliberarea facturii fiscale nu este obligatorie (cu excepția cazurilor când este solicitată de cumpărător, dar nu mai târziu de ultima zi a lunii în care a avut loc livrarea), dacă sunt respectate condițiile alineatului respectiv. Astfel, redacția articolului în cauză stabilește posibilitatea de neemitere a facturii fiscale în cadrul comerțului electronic (fiind excepție de la regula generală), dat fiind faptul că furnizorul nu în toate cazurile cunoaște cumpărătorul. În conformitate cu prevederile art.11 alin.(4) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017, entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare aprobate de Ministerul Finanțelor și alte autorități publice sau poate elabora și utiliza formulare de documente primare, aprobate de conducerea acesteia, cu respectarea prevederilor alin. Respectiv, în scopul neadmiterii unor situații problematice de interpretare pe viitor, propunem completarea articolului cu

			norme ce ar specifica expres că în scopul documentării transportului de marfă realizat în cadrul comerțului electronic către consumator, entitatea poate utiliza formulare de documente primare, aprobate de conducerea acesteia.
47	Aricolul 117¹	Se propune expunerea alin.(14) într-o redacție nouă, după cum urmează: ”(14) La efectuarea livrărilor de servicii, precum și de energie electrică, energie termică, gaz natural, servicii publice de telefonie fixă și mobilă, servicii comunale, produse petroliere, în cazul utilizării e-facturii, furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice a lunii următoare celei în care a avut loc livrarea documentată prin factura fiscală respectivă”	În prezent, majoritatea prestatorilor de servicii nu pot genera factura pentru luna scadentă în e-Factura doar decât în ultima zi a lunii de facturare (de ex: factura pentru martie urmează a fi generată în e-factura cel târziu pe 31 martie) – acest factor fiind unul negativ, deoarece exclude din calcul ultima zi a lunii, ceia ce eventual afectează relațiile contractuale cu contravenții. Din acest motiv, prestatorii de servicii facturabile, lunar sunt nevoiți să utilizeze facturi pe suport de hârtie și nu pot utiliza eficient e-Factura.
48		Se propune completarea alineatului (10) de la prezentul articol cu următoarea frază: ”În cazul refacturării cheltuielilor compensate în favoarea persoanelor fizice, emiterea facturii fiscale nu este obligatorie, aceasta fiind emisa doar la solicitarea persoanei fizice.”	Reieșind din faptul că, deseori, persoanele fizice cărora li se refacturează anumite cheltuieli compensate, nu locuiesc la adresa indicată în viza de reședință din actul de identitate, facturile fiscale emise în acest sens și transmise persoanelor fizice cu poșta recomandată se întorc înapoi emitentului ca nefiind recepționate. Mai mult decât atât, persoanele fizice nu au nevoie de aceste facturi fiscale în sensul ținerii evidenței contabile și, luând în considerare faptul ca cheltuielile suportate de către acestea în anumite cazuri sunt recunoscute doar prin documentul ce atestă

			achitarea acestor cheltuieli (metoda de casă), cum ar fi documentul de plată și/sau ordinul de încasare a numerarului.
49	Articolul 131	<p>Propunem expunerea lit. k) alin. (5) în următoarea redacție:</p> <p>k) contribuabilului și/sau fondatorului / acționarului acestuia – informația cu caracter personal despre acesta privind obligațiile fiscale și alte plăți la bugetul public național, a căror evidență este ținută de Serviciul Fiscal de Stat;</p>	<p>Actualmente, în interpretarea organelor fiscale, doar contribuabilul poate avea acces la informația despre prezența sau lipsa restanțelor față de buget.</p> <p>În asemenea situație, fondatorul/fondatorii persoanei juridice nu au acces la date despre restanțele agentului economic în care au investit banii, iar în cazul în care sunt neînțelegeri cu administratorul fondatorii nu pot de fapt urmări evoluția lucrurilor în companie, astfel li se încalcă dreptul fundamental la proprietate.</p> <p>Sub alt aspect, conform legii cu privire la notariat, pentru tranzacțiile ce țin vânzarea-cumpărarea de cote, notarul solicită prezentarea de certificate despre lipsa sau prezența restanțelor față de buget, iar în cazul în care administratorul refuză (nu poate solicita/prezenta), nu vrea, fondatorul de fapt este limitat prin lipsa acestui certificat de posibilitatea exercitării dreptului său de proprietate.</p>
50	Articolul 188	<p>Se propune completarea Codului fiscal cu un articol nou (188²), cu următorul conținut:</p> <p>Art.188² Prezentarea dărilor de seamă fiscale și termenul de plată a obligațiilor fiscale pe perioadă de suspendare a activității agentului economic</p> <p>Pe întreaga perioadă de suspendare a activității agentul economic este scutit de prezentarea dărilor de</p>	<p>Codul fiscal nu conține prevederi aferent obligațiilor fiscale ale agentului economic în/pentru perioada de suspendare a activității agentului economic, acestea fiind reglementate doar prin Legea nr.845/1992.</p> <p>Considerăm oportun și necesar completarea Codului fiscal cu prevederi exprese referitor la modul de raportare fiscală și onorare a obligațiilor fiscale în condițiile de suspendare a activității companiilor.</p>

		<p>seamă fiscale, precum și de plata taxelor și impozitelor, cu excepția impozitului pe bunurile imobiliare.</p> <p>Pentru perioada de suspendare a activității agenții economici sînt obligați să prezinte calculul impozitului pe bunurile imobiliare pentru fiecare perioadă fiscală de suspendare a activității și să achite suma integrală a impozitului calculat pentru perioadele de suspendare a activității în termen de 10 zile lucrătoare de la data expirării termenului de suspendare a activității.</p>	
51	Articolul 264	<p>Se propune următoarea redacție la alineatul (2):</p> <p>“(2) Termenul de prescripție este de 6 ani, din data săvîrșirii încălcării fiscale, pentru impozitul, taxa, majorarea de întîrziere (penalitatea) sau sancțiunile fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete, dacă darea de seamă fiscală, care stabilește obligația fiscală, conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscal, ori nu a fost prezentată.”</p>	<p>Termenul de prescripție nu poate fi nelimitat în timp, ca rezultat o să fie corect aplicarea acestuia similar cazurilor de încălcare a legislației fiscale cu termenul de prescripție pentru compensarea ori restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite în modul prevăzut în articolul 266 din CF</p>

52	Articolul 281¹	<p>Se propune următoarea redacție a textului curent din alin.(1) al articolului, după cum urmează:</p> <p>”(1) Persoanele juridice, persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător sunt obligate să prezinte calculul impozitului pe bunurile imobiliare până la 25 septembrie inclusiv a perioadei fiscale respective pentru bunurile imobiliare dobândite până la data de 31 august, inclusiv. Pentru bunurile imobiliare dobândite după 31 august a perioadei fiscale respective, calculul impozitului pe bunurile imobiliare se prezintă la Serviciul Fiscal de Stat nu mai târziu de 25 martie a perioadei fiscale următoare celei de gestiune.”</p>	<p>Pentru entitățile de interes public, precum și pentru întreprinderile mari cu un portofoliu mare de bunuri imobile și contracte de locațiune, arendă încheiate cu autoritățile publice și instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile, pentru care devin subiecți ai impunerii cu impozit pe bunuri imobiliare, apare riscul de neincludere a tuturor obiectelor impunerii în darea de seamă care se prezintă conform art.281¹ din CF până la data de 25 septembrie a anului în curs pentru bunurile imobiliare dobândite până la această data. În această ordine de idei, propunem următoarea redacție a alin.(1) art. 281¹ din CF</p>
53	Articolul 277	<p>Se recomandă de a completa art.277 alin. (1) litera c) al Codului fiscal:</p> <p>după cuvintele „Republicii Moldova” să se introducă textul „cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe</p>	<p>La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28 cu privire la accesul la proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice. Ar.9 alin.(3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească impozite, taxe, tarife, chirii pentru locațiune spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de</p>

		proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.	<p>comunicații electronice calculează impozitul pe bunuri imobiliare pentru spațiile / terenurile asupra cărora au drept la acces.</p> <p>Respectiv, pentru asigurarea conformității între prevederile actelor normative în vigoare, se propune specificarea expresă, în legislația fiscală, a respectivei norme.</p>
Anexa VI la Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova			
54	Capitolul 8 (Impozitarea) din titlul IV	Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor, va exclude amplificarea comerțului ilegal cu produse din tutun în Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile.	<p>Acordul de Asociere (AA) cu UE prevede punerea în aplicare a Directivei 2011/64 până în 2025, inclusiv pentru atingerea nivelului minim al accizelor de 90 Euro / 1000 țigări. AA cu Moldova este singurul acord UE care include un termen limită. Cele semnate cu Ucraina și Georgia nu includ un termen limită pentru punerea în aplicare a Directivei 2011/64 și a nivelului minim a accizei. Cu toate acestea, Acordul prevede și posibilitate de extindere: „<i>Consiliul de asociere va decide cu privire la un alt calendar de punere în aplicare în cazul în care contextul regional impune acest lucru.</i>”</p> <p>Acciza minimă în Moldova este de 42 Euro / 1000 țigări în 2021. Pentru a atinge nivelul minim al UE ar fi necesară creșterea accizei cu o medie de 18 Euro / 1000 țigări / an în 2024-2025. Aceasta ar fi o creștere de patru ori mai mare decât media anilor precedenți și ar putea avea un impact major asupra pieței legale, ceea ce va afecta negativ veniturile la bugetul de stat. Experiența statelor membre UE este extrem de relevantă și importantă în contextul creșterii de accize. Țările Baltice, Bulgaria și România au realizat o armonizare foarte rapidă în anii 2009-2010 și au crescut acciza cu 9-10 Euro / 1000 țigărețe / an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal cu țigărețe a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în</p>

			<p>Bulgaria și 36% în România, iar pierderile la bugetele de stat ale acestor țări au fost de ordinul miliardelor de euro. În Moldova, comerțul ilegal a înregistrat un nivel de peste 6% la începutul anului 2020 (sursă: Ipsos Illegal Trade Research).</p> <p>În concluzie, considerăm nesustenabilă majorarea accizei până la 90 Euro/1000 țigarete până în 2025 și conform asigurărilor transmise operatorilor pieței de către autoritățile de resort în procesul de negociere a Acordului, solicităm respectuos eliminarea termenului de implementare a acestui prag în cadrul Consiliului de Asociere RM-UE sau extinderea acestuia.</p>
Codul Vamal			
55	Articolul 158	<p>În art. 158 alin. (1) Cod Vamal se sugerează substituirea cifrei „20” cu cifra „80”, iar alin. (3) de exclus.</p> <p>Art.160 alin. (1) Cod Vamal, cuvintele „alin. (3)” se substituie cu „alin. (1)”.</p>	<p>În cazul în care la momentul introducerii în țară mărfurile, nu întrunesc condițiile prevăzute de legislația în vigoare pentru a li se acorda o destinație aprobată de organele vamale ele urmează a se păstra în locuri special autorizate – depozite provizorii, - pînă la plasarea acestora într-un anumit regim vamal sau o altă destinație aprobată de organele vamale.</p> <p>Conform legislației în vigoare, autoritatea vamală este în drept să determine de sine stătător termenul aflării mărfurilor în depozitele provizorii, care poate fi pînă la 20 de zile și cu acordul autorității vamale prelungit cu maximum încă 60 zile.</p> <p>Modificarea propusă are drept scop derularea mai eficientă a operațiunilor vamale și pentru a evita multiplele scrisori de prelungire a termenului aflării mărfurilor în depozitare provizorie,</p>

			<p>cu atât mai mult că pe parcursul depozitării brokerul vamal asigură garantarea drepturilor de import sau de export.</p> <p>Totodată, considerăm că modificarea propusă va contribui și la excluderea cazurilor de depășire a atribuțiilor de serviciu de către colaboratorii vamali la prelungirea termenului de depozitare provizorie.</p> <p>Sub aspect al aquis-ului European, Regulamentul UE 952/2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, art. 149 stipulează „Mărfurile neunionale depozitate temporar sunt plasate sub un regim vamal sau sunt reexportate în termen de <u>90 de zile</u>.”</p>
56	Articolul 160	<p>Se sugerează următoarea redacție a articolului 160, alin. (1):</p> <p>”(1) Dacă, pînă la expirarea termenului specificat la art.158 alin.(3), declarantul nu a soluționat situația mărfurilor aflate în depozit provizoriu, organul vamal dispune, din oficiu, încheierea depozitării provizorii cu prezentarea către organelor controlului de stat responsabile de aplicarea măsurilor de politică economică informația despre mărfurile al căror depozitare provizorie se încheie din oficiu.”</p>	<p>Redacția în vigoare a art. 160 alin. (1) prevede că în cazul expirării termenului de încheiere a depozitării provizorii, marfa respectivă se consideră abandonată în favoarea statului și se valorifică conform legii. Or, în alte cuvinte agentul economic este sancționat cu o amendă de 100% din valoarea mărfurilor, constituind o sancțiune neajustată la prejudiciul cauzat, ținând cont că se instituie o garanție pentru mărfurile depozitate provizoriu.</p>
57	Articolul 164	<p>În alin. (3) se sugerează a exclude sintagma: „și responsabilitatea</p>	<p>Deseori onorarea obligației brokerului vamal, privind asigurarea în fața organului vamal a respectării legislației vamale poate fi</p>

		<p>brokerului vamal” și „... și, în funcție de tipul reprezentării, pentru acțiunile persoanei pe care o reprezintă”. , acest alineat, având, după modificare următoarea redacție: „Drepturile și obligațiile brokerului vamal prevăzute de lege nu pot fi limitate de contractul încheiat între broker și persoana pe care o reprezintă. Brokerul vamal răspunde în fața organelor vamale pentru acțiunile care îi pot fi puse în culpă .”.</p>	<p>compromisă prin acțiunile agenților economici (importatori, exportatori, transportatori) din numele cărora, brokerul vamal efectuează operațiunile vamale. Acțiunile susmenționate se pot manifesta prin prezentarea brokerului vamal a documentelor însoțitoare falsificate, a documentelor care conțin date eronate despre valoarea facturată, tipul, cantitatea, originea mărfii și alte date eronate despre mărfurile prezentate spre vămuire și nerespectare a termenilor, obligațiilor și condițiilor pentru derularea regimurilor suspensive. Ca urmare a acestor acțiuni este sancționat brokerul vamal.</p> <p>În practică au fost cazuri când brokerul vamal a fost tras la răspundere pentru contravenții vamale admise ca urmare a prezentării de către titularii operațiunilor vamale a unor documente însoțitoare cu date neautentice sau nerespectarea regimului vamal suspensiv (transformarea sub control vamal, admiterea temporară, perfecționarea pasivă/activă).</p> <p>Ca urmare a celor menționate mai sus, considerăm actuale și necesare modificările propuse mai sus. Astfel, atunci când brokerul vamal va demonstra că declararea neautentică sau altă încălcare a cerințelor legislației vamale a fost admisă din vina persoanei pe care o reprezintă (agentului economic), atunci aceasta din urmă va fi obligat să suporte consecințele negative ale faptei sale, adică să fie supusă sancțiunilor prevăzute de lege.</p>
58	<p>Articolul 232</p>	<p>Se recomandă la lit. a) de a exclude pct. 5), cu includerea lit. a¹) cu următorul conținut:</p> <p>„a¹) art.231 pct. 5), sînt sancționate cu amendă de la 10% la 20% din</p>	<p>Prin aplicarea sancțiunii contravenționale este imperativ de luat în considerație criteriile generale de individualizare a sancțiunii, care sunt caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției. Deci considerăm, că este oportun de a efectua modificări în art. 232 lit. a) Cod Vamal pentru sancțiunea materială prevăzută de art. 231 pct.5 al Codului Vamal al RM, care în prezent stabilește răspundere</p>

		<p>valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției sau cu confiscarea lor, iar în cazul în care persoana, în termen de 1 lună, comunică din proprie inițiativă, în scris organului vamal despre comiterea contravenției vamale, aceasta se eliberează de răspundere materială ;</p>	<p>materială pentru nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv indiferent de faptul dacă au fost sau nu încasate deja drepturile de import, cu o individualizare a pedepsei în caz de autodenunț în prima lună după expirarea termenului sau încălcarea condițiilor regimului vamal suspensiv.</p> <p>În prezent, organele vamale au recurs la practica când pentru astfel de încălcări aplică sancțiuni materiale brokerilor vamali în baza art.232 lit. a) Cod Vamal ce prevede „amendă de la 40% la 100% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției”, chiar și în cazul în care încălcările respective n-au avut drept urmare neachitarea plăților sau în cazul în care persistă bunuri ce pot fi preluate de către organul vamal în contul drepturilor de import corespunzătoare, sau pentru cazuri în care brokerii vamali au fost în imposibilitate să controleze circulația acestor mărfuri sau însuși derularea regimului vamal. Așa neconcordanțe între prevederile Codului Vamal nu este admisibilă din punct de vedere ale principiilor generale ale dreptului. Cu atât mai mult că legislația vamală și administrativă a unui șir de state diferențiază răspunderea persoanelor pentru declararea neautentică a mărfurilor în dependență de impactul asupra plăților, facilităților de ordin fiscal.</p>
59	Norme multiple	<p>Art. 127² alin. (3); art. 127⁴ alin. (2); art. 127⁶ alin. (2); art. 127⁸ alin. (3); art. 127¹¹ alin. (3); art. 160 alin. (2); art. 162 alin. (1); art. 164² lit. 1) Codului Vamal</p>	<p>Prin normele menționate este prevăzută răspunderea solidară a companiilor de broker vamal în cazul determinării corecte a valorii în vamă a mărfii, autenticitatea documentelor și datelor folosite în scopul declarării și în exercitarea atribuțiilor sale, are ca principală obligație asigurarea, în fața organelor vamale a respectării</p>

			<p>legislației vamale și fiscale pentru operațiunile efectuate în numele agenților economici.</p> <p>De asemenea, brokerul vamal răspunde în mod solidar cu agentul economic, în condițiile prevăzute de Codul Vamal, de obligațiile privind achitarea drepturilor de import sau de export și altor plăți aferente prelungirii termenului de achitare.</p> <p>Considerăm necesară diferențierea responsabilității solidare prin delimitarea răspunderii în dependență de culpa persoanelor implicate în operațiunile vamale, deoarece în multe cazuri brokerul vamal nu deține informație completă despre mărfurile expediate sau nu deține controlul necesar asupra mărfurilor garantate (de ex. acordarea garanției bancare de către brokerul vamal pentru asigurarea regimurilor suspensive ș.a. derularea regimului vamal în termene și condiții stipulate de legislația vamală).</p> <p>Totodată, în majoritatea cazurilor autoritățile vamale în mod abuziv aplică normele menționate pentru încasarea drepturilor de import din contul brokerului vamal, fără întreprinderea măsurilor necesare și complexe de încasare a drepturilor de import sau confiscarea bunurilor din contul agenților economici sau persoanelor direct implicate.</p>
Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal			

60	Anexa nr. 2	<p>Notă la Anexa nr. 2 se completează cu punctul 14 cu următorul cuprins:</p> <p>„14. Taxa pentru efectuarea procedurilor vamale la export nu se percepe pentru mărfurile expediate prin intermediul trimerilor poștale internaționale a căror valoare nu depășesc 1 000 EUR.”.</p>	<p>Propunerea respectivă a fost inclusă în proiectul de lege privind politica fiscal-vamală 2020.</p> <p>Astfel se anticipează reducerea elementelor birocratice asociate cu achitarea taxei pentru procedurile vamale la export, astfel contribuind la sporirea competitivității companiilor autohtone, în cadrul dezvoltării comerțului online.</p> <p>Menționăm că excluderea taxei pentru efectuarea procedurilor vamale la export mărfurile expediate prin intermediul trimerilor poștale internaționale, nu duce la excluderea obligativității agenților economici de a depune declarații vamale.</p>
Legea Nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor			
61	poziția tarifară 8701 95 100 (tractoare agricole și forestiere cu roți/șenile cu motor cu puterea de peste 130 kW)	<p>Se solicită diminuarea cuantumului taxei vamale de import la 1%, pentru poziția tarifară 8701 95 100 (tractoare agricole și forestiere cu roți/șenile cu motor cu puterea de peste 130 kW), în special pentru a asigura competitivitatea tractoarelor de randament înalt, de producție SUA.</p>	<p>1. Respectiva inițiativă se pliază cu „Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018”, referindu-ne la următoarele acțiuni: „Garantarea securității alimentare a țării prin dezvoltarea dinamică a sectorului agroindustrial și sporirea competitivității/productivității acestuia, cu accente pe: promovarea producției cu valoare adăugată înaltă, asigurarea pieței interne cu produse autohtone competitive, substituirea produselor agroalimentare din import și creșterea exporturilor, în special de produse finite.”. Pe aceeași notă, „Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 511 din 25.04.2016, declară <u>industria alimentară și agricultura</u>, drept unul din „[...] sectoarele cele mai promițătoare din punctul de vedere al potențialului de atragere a investițiilor străine directe, de creare a locurilor de muncă și de generare a exporturilor pentru următorii 4-5 ani.”.</p>

			<p>2. Prin prisma politicii comerciale a Republicii Moldova, și anume negocierea acordurilor de comerț liber cu principalii parteneri comerciali, remarcăm existența Acordului privind Zona de Comerț Liber din cadrul CSI, Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Acordul de Liber Schimb Central-European, Acord de Comerț Liber între Republica Moldova și Republica Turcia, și mai nou lansarea procesului de negociere a unui acord de liber schimb cu Republica Populară Chineză, de asemenea fiind0 efectuate studii de fezabilitate pentru un acord de liber schimb cu țările EFTA (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția). Această tendință diminuează importanța influxurilor financiare la bugetul de stat generate de perceperea taxelor de import, punându-se accent pe valoarea adăugată a bunurilor nou produse și crearea locurilor de muncă.</p> <p>3. Conform datelor statistice^[1] oferite de către Serviciul Vamal, pentru poziția tarifară solicitată, corespund următoarele coduri numerice 870190390 și 870130000^[2]. Așadar, în anul 2015, au fost importate 103 tractoare în volum de 152200,320 mii lei, dintre care din țările cu care Republica Moldova nu are un acord de liber schimb - 832,788 mii lei, ce constituie 0,54% (China 2 unități).</p> <p>În anul 2016, au fost importate 141 tractoare în volum de 172927,628 mii lei, dintre care din țările cu care Republica Moldova nu are un acord de liber schimb - 25749,788 mii lei, ce constituie 14,8% (Elveția 22 unități).</p> <p>În anul 2017, au fost importate 201 tractoare în volum de 238183,561 mii lei, dintre care din țările cu care Republica Moldova nu are un acord de liber schimb - 214068,555 mii lei,</p>
--	--	--	--

^[1] Anexa 1

^[2] Legea nr. 172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor

			<p>ce constituie 10,5% (Canada 1 unitate; Elveția 17 unități; China 4 unități).</p> <p>Respectiv, concludem că Ministerul Economiei și Infrastructurii ia în calcul eventualele pierderi bugetare, datorate semnării unor acorduri de liber schimb cu țările EFTA, China. Paralel menționăm că Republica Moldova nu beneficiază de un regim de comerț de liber schimb cu Statele Unite ale Americii, producătorilor agricoli autohtoni fiindu-le redus accesul la tehnica agricolă de performanță înaltă. Pe de altă parte, Statele Unite ale Americii oferă produselor originare din Republica Moldova accesul la Sistemul Generalizat de Preferințe, fiind scutite de taxe vamale de import^[3].</p>								
62	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Denumirea produsului</i></th> <th><i>Codul mărfii</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Piure de mango</td> <td>2007999300</td> </tr> <tr> <td>Piure de banane</td> <td>200899990</td> </tr> <tr> <td>Baza de rodie, 50% brix</td> <td>210690980</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Denumirea produsului</i>	<i>Codul mărfii</i>	Piure de mango	2007999300	Piure de banane	200899990	Baza de rodie, 50% brix	210690980	<p>Se solicită diminuarea cuantumului taxei vamale de import la 1%</p>	<p>Reieșind din cerințele pieței, producătorii autohtoni de sucuri depun toate eforturile pentru a accede pe piețele externe cu o gamă largă de produse, apropiindu-se cât mai mult de expectațiile consumatorilor și partenerilor externi.</p> <p>Din acest motiv producătorii de sucuri utilizează pe larg concentratele exotice importate, <u>taxa vamală de import a căroră este una destul de ridicată (10%-20%)</u>.</p> <p>La nivel global, 65% din producția autohtonă de sucuri este destinată exportului. În cazul exportului sucurilor produse din</p>
<i>Denumirea produsului</i>	<i>Codul mărfii</i>										
Piure de mango	2007999300										
Piure de banane	200899990										
Baza de rodie, 50% brix	210690980										

^[3] <https://ustr.gov/sites/default/files/Moldova%20GSP%20handout%20March%202014.pdf>

Suc concentrat de rodie, 65% brix	200989990		<p>semifabricate de import (exotice), <u>taxa de import în diferite state variază între 10% și 40%.</u></p> <p>Astfel, în cazul sucurilor din concentrate exotice, produse și exportate de către agenții autohtoni, are loc o <u>dublă impozitare</u>, odată la intrare în Moldova și odată la export pe piața de consum. Cumulativ, această <u>dublă impozitare variază între 15% și 45%</u>, în dependență de țara de export.</p> <p><u>În consecință, această gamă de produse (sucuri) devine necompetitivă pe piața concurențială externă.</u></p> <p>Pe de altă parte, eliminarea tarifelor de import la sucurile concentrate exotice care nu pot fi produse în Republica Moldova va duce la:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Reducerea costurilor de producere și respectiv, consolidarea poziției concurențiale pe piața internațională; ✓ Creșterea volumului exporturilor de sucuri din această categorie, care va aduce în bugetul statului venituri suplimentare din: <ul style="list-style-type: none"> - impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, - impozite pe venit din salariile angajaților antrenați în producere, - defalcări suplimentare în fondurile de asigurare socială și medicală. <p>Astfel, eventualele pierderi ale bugetului statului de pe urma eliminării taxelor vamale prenotate vor fi suplinite din plin cu veniturile adiționale la buget, descrise mai sus.</p>
Suc concentrat de multifrukt, 65% brix	200990490		
Suc concentrat de ananas, 60% brix	200949990		
Suc concentrat de lamie	200939390		
Suc concentrat de portocala, congelat, 65% brix	200911990		
Suc concentrat de portocala, 65% brix	200919980		
Suc concentrat de struguri rosu, 65% brix	2009695100		
Suc concentrat de struguri alb, 65% brix	2009695100		
Preparate alimentare: compound in assortiment	210690980		

	Pasta de tomate, brix 36-38%	200290910		
	Pasta de tomate, brix 28-30%	200290310		
Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice				
63	Articolul 2		Se sugerează completarea articolului cu următoarea definiție: „Valoarea intrinsecă – valoarea efectivă a mărfurilor introduse sau scoase de pe teritoriul Republicii Moldova, ce nu include costurile de transport, de asigurare și nici costul încărcării, descărcării și transbordării mărfii.”	Propunerea de amendament este înaintată pentru a asigura corelarea cu norma propusă la art. 101, alin. (7) și (7 ¹), Cod Fiscal.
Legea cu privire la tichetele de masă nr. 166/2017				
64	Articolul 2		Expunerea noțiunii de ”tichet de masă” în următoarea redacție: ”tichet de masă – înscrierea de mijloace bănești efectuată prin virament pe cardul de plată prevăzut la art.5 pct.40 ¹ din Codul fiscal, emis de către operator în condițiile prezentei legi, acordată de către angajator salariaților, pentru a fi folosit ca instrument de plată în scopul procurării de	Reieșind din faptul că se confundă noțiunea de ”tichet de masă” și ”card de plată” pe care se alocă contravaloarea tichetului de masă (35-55 lei) , venim cu propunerea de a redacta noțiunea de tichet de masă utilizată în contextul prezentei legi.

		produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;"	
65	Articolul 4	Propunem expunerea în redacție nouă a alin. (1), după cum urmează: "(1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 55 de lei."	Luând în considerare faptul ca de la 01.01.2020 va dispărea noțiunea de "contribuție individuală de asigurări sociale de stat obligatorii", toata asigurarea sociala fiind atribuita pe seama angajatorului, și, în scopul evitării unui aspect interpretabil al acestei prevederi, s-a propus expunerea în redacție nouă a alin (1) art.4 din Legea vizată.
66	Articolul 7	alineatul (2) va avea următorul cuprins: "(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, cu excepția cazurilor în care : a) valoarea nominală depășește limita stabilită la art.4 alin.(1) ori b) salariul mediu zilnic brut pentru zi lucrătoare a angajatului pentru care se emite tichet de masă este mai mic decât 1/21 din jumătatea quantumului salariului mediu lunar	Această normă se propune pentru corelarea normei prevăzute în art. 24 alin (19) al Codului Fiscal pentru mese calde și ca rezultat limitează riscurile prevăzute la utilizarea tichetelor de masă pentru salarii mici. Norma dată va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic. Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA. Drept rezultat, un leu cheltuit prin utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale. Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că

		<p>pe economie prognozat pentru fiecare an. În sensul prezentului punct, salariul mediu zilnic brut se calculează pornind de la salariul lunar brut al angajatului raportat la numărul zi lucrătoare în luna respectivă.”</p>	<p>angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului ”piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, îndubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.</p>
67		<p>Propunem revizuirea întregului context al legii nominalizate și excluderea aspectelor și sintagmelor ce vizau anterior utilizarea tichetelor de masă pe suport de hârtie, cum ar fi</p>	<p>Reieșind din faptul că din prevederile prezentei legi au fost excluse tichetele de masă pe suport de hârtie, pe tot parcursul textului urmează a fi exclusă sintagma ”cheltuieli de imprimare” și ”termen de valabilitate”, acestea nefiind relevante în contextul tichetelor de masa electronice.</p>

		excluderea sintagmelor "termen de valabilitate" și "plăți pentru imprimare"	
Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală			
68	Articol 6. Statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală	<p>Litera a) alineatului (4) a se propune în următoare redacție:</p> <p>„a) încetării raporturilor de muncă la data 25 a lunii următoare a încetării raporturilor de muncă, dacă primele medicale reținute din salariu sunt sub limita valorii fixe stabilite pentru polița de asigurare pentru anul de gestiune</p> <p>b) contrar prevederilor lit.a), dacă primele medicale reținute din salariu sunt peste limita valorii fixe stabilite pentru polița de asigurare pentru anul de gestiune, statutul de asigurat după încetarea raporturilor de muncă se păstrează până la finele anului de gestiune;"</p>	<p>Eliminarea inechității create de faptul că persoanele fizice care au procurat polița de asigurare medicală în valoare fixă își păstrează statutul de asigurat pe parcursul întregului an calendaristic, în timp în ce persoanele din punctele 2) – 4) din art 23 din legea nr. 1593-XV din 26.12.2002 Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, pierd acest statut odată cu încetarea încadrării în aceste categorii. Argument suplimentar – stimularea declarării oficiale a salariilor, combaterea salariilor în plic.</p> <p>Spre exemplu, la încetarea raporturilor de muncă angajatul fie este nevoit să facă niște examinări privind starea sănătății pentru a fi prezentat Certificatul la locul nou de muncă, fie are nevoie de reabilitare și tratament după demisie. Deci, în perioada respectivă persoana are calitatea de neasigurat, cu toate că plățile efectuate până la încetarea raporturilor de muncă depășesc cu mult cuantumul fix-4056 lei, ceea ce presupune un venit lunar de minim 3755 lei pentru a acoperi plățile primelor medicale.</p> <p>Persistă deja practica când persoanele fizice la angajare își procură polița de asigurare achitând cuantumul de 4056 lei, pentru a nu i se face reținere din salariu primit pentru anul respectiv (Salariu lunar de 10 mii lei, în perioada de un an se economiseste 6744 lei de a nu plătite la CNAM).</p>

Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală			
69	Articol nou	Se sugerează inserția unui articol nou, cu conținutul: „Primele de asigurări medicale facultative în mărime de pînă la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.”	Se exclude situația, în care prime de asigurări medicale facultative sunt impozitate cu prime de asigurări obligatorii de asistență medicală. Pentru baza argumentării – vezi informația expusă la art.19 vizavi de acest subiect.
70	Articolul 3	La definiția "Alte recompense", după sintagma "prevăzute la art. 20, 89, 90, 90 ¹ " se introduce sintagma ", precum și facilitățile acordate de patron, prevăzute în art. 19"	La moment, facilitățile acordate de patron sunt taxate atât cu impozitul pe venit, cât și cu contribuțiile sociale și primele medicale. Aceste contribuții / prime la facilități acordate de patron sunt o povară pentru angajatori și salariați, nu stimulează angajatorii să susțină interesele sănătoase ale salariaților, problemele sociale și culturale.
71		Se modifică noțiunea de "Alte recompense", după cum urmează: <i>alte recompense</i> – orice altă sumă decît salariul, plătită de angajator în folosul angajatului său, precum și alte drepturi și venituri plătite persoanelor fizice, cu excepția drepturilor și veniturilor, prevăzute la art.19, 20, 89, 90, 90¹ din Codul	Sunt o serie de norme, care vin drept excepții la art.19, a căror regim în ceea ce ține de primele obligatorii de asistență medicală nu este cert. Se cere clarificarea pe cale normativă a regimului acestora.

		<u>fiscal</u> , la care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.	
Lege nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale			
72	Anexa nr.3	<p>pct. (39) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art.4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă;”</p>	<p>Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.</p> <p>Studiul efectuat la comanda AMCHAM a confirmat fapt că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizare tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.</p> <p>Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul, că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în quantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.</p> <p>În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea</p>

			<p>tichetelor de masa nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă a fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de Stat care a adus la combaterea fenomenului "piețelor centrale" cu utilizarea la scară largă deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.</p> <p>Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, îndubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget.</p> <p>Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnării activității economice.</p>
73		<p>Se completează în final cu un punct nou - (42) cu următorul conținut:</p> <p>"42) drepturile în natură ce țin de asigurarea prevenirii bolilor infecțioase care au stat la introducerea stării de urgențe în sănătatea publică conform legii privind supravegherea de stat a sănătății publice 10/2009, precum</p>	<p>A se vedea argumentele specificate la art.20 lit.z¹⁸⁾</p>

		și pentru serviciile medicale de testare a angajatului în vederea diagnosticării bolilor infecțioase.”	
74		se completează cu pct. 41 cu următorul conținut: „ Primele de asigurări medicale facultative în mărime de pînă la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv. ”	Se exclude impozitarea primelor de asigurări medicale facultative cu contribuții de asigurări sociale. Pentru baza argumentării – vezi informația expusă la art.19 vizavi de acest subiect.
75		se completează cu pct. 43 cu următorul conținut: „ 43)Veniturile prevăzute la art.19 lit.d) din Codul Fiscal. ”	Se exclude impozitarea primelor de asigurări medicale facultative cu contribuții de asigurări sociale. Pentru baza argumentării – vezi informația expusă la art.19 vizavi de acest subiect.
Legea Nr. 827 din 18.02.2000 fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației			
76	Articolul 4	Anularea taxei pentru operatorii de comunicații mobile, și identificarea de către Ministerul Finanțelor a altor surse pentru suplinirea Fondului de susținere a populației din alte servicii „de lux”.	Mijloacele Fondului de susținere a populației se utilizează pentru finanțarea: 1) programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, și anume: - ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile acestora, de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile acestora;

			<ul style="list-style-type: none">- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl;- ajutor material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial și pentru soții supraviețuitori sau ai persoanelor cu dizabilități;- ajutor material anual pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din ani 1917–1990;- compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova; <p>2) pachetului minim de servicii sociale conform condițiilor stabilite de Guvern;</p> <p>3) cantinelor de ajutor social.</p> <p>Anual, în Fondul de susținere a populației, din mijloacele menționate supra se acumulează peste 86 mil. Lei (2018), dintre care operatorii, care prestează servicii de telefonie mobilă, transferă circa 78 mil. lei. (pentru anul 2018), adică peste 64% din mijloacele Fondului reprezintă contribuția operatorilor de servicii de telefonie mobilă.</p> <p>Această suprataxă aplicată operatorilor de comunicații mobile este discriminatorie, precum și limitează investițiile în dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice bazate pe cele mai avansate tehnologii, considerate un factor crucial pentru dezvoltarea economiei în general și realizarea progresului social:</p> <ul style="list-style-type: none">a) stabilește o povară fiscală semnificativ mai mare asupra acestor operatori în raport agenții economici din alte sectoare ale economiei, în situația în care serviciile de comunicații mobile demult nu mai sunt servicii „de lux”, care sunt accesibile unui număr restrâns al populației;b) obligă operatorii de comunicații mobile să achite o taxă bazată pe venitul brut; și
--	--	--	---

			<p>c) stabilește condiții discriminatorii de concurență între prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii mobile în raport cu prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii fixe.</p> <p>În anul 2000, când a fost adoptată Legea Fondului republican și a fondurilor locale de susținere socială a populației, serviciile de telefonie mobilă reprezentau un lux, iar suprataxarea acestor servicii reprezenta o metodă de redistribuire a câștigurilor de la persoanele înstărite către păturile social vulnerabile. Acum când serviciile de telefonie mobilă au devenit un serviciu universal (rata de penetrare a serviciilor de comunicații mobile depășind 123%), acest raționament nu mai este valabil.</p> <p>Operatorii de telefonie mobilă din Republica Moldova deja contribuie semnificativ la bugetul național. Pe lângă impozitele și taxele generale (impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată, taxele vamale la importul de echipamente de comunicații, taxele locale, contribuțiile de asigurări sociale și medicale, etc.), aceștia achită alte plăți și taxe (pentru eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de spectru radio, pentru operarea, administrarea și întreținerea bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor, taxa de reglementare și monitorizare, plata anuală pentru resurse de numerotare în mărime, plățile anuale pentru asigurarea compatibilității electromagnetice, plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea frecvențelor).</p> <p>Suprataxarea serviciilor de telefonie mobilă poate să reprezinte (în cel mai bun caz) o soluție pe termen scurt, dar care va cauza probleme pe termen lung. În schimb, prin trecerea la un sistem fiscal în care sectorul telefoniei mobile este tratat în mod egal cu alte produse și servicii, guvernele pot stimula cererea pentru servicii de comunicații mobile și promova investițiile necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii de comunicații mobile în bandă largă, ceea ce ar lărgi incluziunea informațională și ar</p>
--	--	--	---

			<p>stimula creșterea economică. Prin creșterea penetrării serviciilor și promovarea creșterii economice, ar crește și baza de taxare, ceea ce ar permite statului să obțină, într-un mod mai eficient, veniturile dorite și să asigure stabilitatea fiscală.</p> <p>Dacă în anul 2015, venitul operatorilor din serviciile de telefonie mobilă constituia circa 3,53 mlrd. lei, respectiv cu un aport de circa 88 mil. lei în Fondul de susținere a populației, în legătură cu scăderea vizărilor pe acest segment, în anul 2018, aportul a fost de 78 mil.lei și este în continuă scădere, în acest sens, Guvernul va fi nevoit să identifice variante alternative pentru finanțarea Fondului de susținere a populației.</p>
Legea 1540/1998 privind plățile pentru poluarea mediului			
77	Articolul 11	<p>Se sugerează completarea art. 11, cu un nou alineat în următoarea redacție:</p> <p>„(7) Subiecții specificați la alin. (1) au dreptul la scutirea integrală a taxei stabilite de prezentul articol pentru mărfurile specificate la alin. (2), dacă subiectul face dovada înscrierii în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorilor.”</p> <p>„Procedura de oferire a scutirii se aprobă de Guvern.”</p>	<p>Adoptarea amendamentului propus asigură armonizarea legală în ceea ce privește subiecții art. 11 Legea nr. 1540/1998 la prevederile Legii nr. 209/2016 și HG nr. 561/2020 privind Regulamentul de ambalaje și deșeuri de ambalaje.</p> <p>Concluzionăm că la momentul actual, agenții economici care pun pe piață mărfuri ambalate în i. ambalajul primar din materiale plastice (clasificat la pozițiile tarifare 3923 21 000, 3923 29 și 3923 30); ii. ambalajul primar compozit care conține produse; iii. ambalajul primar din aluminiu sunt subiecți ai impunerii pecuniare, fiind obligați să achite taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului, precum și să asigure crearea unor sisteme de gestionare a deșeurilor, care presupune investiții substanțiale, resurse financiare care urmează a fi alocate de către agenții economici.</p>

78	Articolul 11	<p>Se solicită analiza oportunității:</p> <ul style="list-style-type: none"> - excluderii lit. h), alin. 6, art. 11. - excluderii din anexa 8 a codului 3923. 	<p>Amendamentul este propus în vederea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliminării abordării discriminatorii și revizuirii mecanismului de aplicare a taxei de ambalaj după principiul „poluatorul plătește” pentru a asigura aplicarea aceluiași grad de responsabilitate financiară în ce privește gestionarea deșeurilor de ambalaj între producător și importator. - Respectării condițiilor acordurilor internaționale (Organizația Mondială a Comerțului, Acord de Asociere cu Uniunea Europeană, tratate bilaterale etc.) de liber schimb între state. <p>Drept rezultat, impactul economic scontat este:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creștere de 60 ori a valorii actuale a plăților de mediu acumulate la bugetul de stat. - Reducerea cheltuielilor statului pentru domeniul protecția mediului.
Codul muncii nr.154/2003			
79	Articolul 141	<p>Se propune, la alineatul (1), după sintagma ”se plătește” se introduce textul ”în formă electronică prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată”, iar, în final, se completează cu următoarea propoziție: ”Modul de plată a salariului prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată se stabilește de Guvern, în comun cu Banca Națională a Moldovei. Contribuabilul decide asupra</p>	<p>Modificările date se propun pentru a schimba paradigma predefinită a achitării salariului în numerar și doar la cerere – utilizând unele metode de plată electronică. Respectiv, se propune ca plățile sub formă de salariu să fie achitate doar electronic prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată (bănci și alți prestatori servicii de plată non-bancari), modul fiind ales la cererea angajatului în modul stabilit de comun acord de Guvern și Banca Națională a Moldovei.</p> <p>Totodată, în cazul salariaților cu viza de reședință în localitățile altele decât municipii și orașe, aceștia vor putea opta pentru plata în numerar sau prin intermediul oficiilor poștale a salariilor.</p>

		<p>modalității de recepționare a salariului în formă electronică, indicând în cererea adresată angajatorului tipul prestatorului serviciilor de plată.”</p> <p>la alineatul (2), după cuvântul "salariatului" se introduce textul "cu viza de reședință în localitățile altele decât municipii și orașe", textul "prin instituțiile bancare" se substituie cu textul "în numerar la casieria angajatorului", iar sintagma "instituțiile bancare sau" se exclude din a doua propoziție.</p>	<p>Aceste măsuri vor ținti una din problemele principale ale economiei bazate pe numerar și anume sursa numerarului.</p>
Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845/1992			
80	Articolul 6	<p>Se propune să se completeze în final cu două alineate cu următorul cuprins:</p> <p>"să achite persoanelor fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual;</p> <p>să achite persoanelor fizice plăți în numerar aferente veniturilor</p>	<p>Modificările propuse aici vin să completeze acele modificări ce au fost propuse la Codul muncii pe partea relațiilor de muncă, aici ținându-se și alte surse de numerar existente și anume plățile îndreptate în favoarea persoanelor fizice, altele decât salariile și plățile asimilate acestora. Pentru o delimitare clară a spectrului de reglementare a legii, se face trimitere expresă la prevederile art.90¹ și a art.90 alin.(3) din Codul fiscal.</p> <p>Respectiv, agenții economici, pot achita în favoarea persoanelor fizice plăți în numerar aferente veniturilor specificate la art.90¹ din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual. Totodată, în cazul în care acestea vor ține de veniturile persoanelor fizice specificate la art.90 alin.(3) din Codul fiscal, cuantumul maxim al</p>

		specificate la art.90 alin.(3) din Codul fiscal în mărime ce nu depășește 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual.”	plăților în numerar va constitui 10 000 de lei pentru fiecare tranzacție, dar nu mai mult de 100 000 de lei anual. Aplicarea acestor soluții va aduce economii pentru majoritatea agenților economici cel puțin în valoare de 1% pentru suma transmisă. Reieșind din diferența dintre comisioanele pentru eliberarea numerarului la bănci pentru alte operațiuni decât la achitarea salariului (de la 1,5% din sumă) și comisionul aplicat la plățile salariale pe cardurile persoanelor fizice (de la 0,4% până la 3,50 lei pentru dispoziția de plată).
81		Se propune cu completarea unei propoziții, în final, cu următorul conținut: ”Prevederile pct. 8 și 9 nu se aplică față de organizațiile de creditare nebancaară.”	Organizațiile de creditare non-bancaară, ca parte a sistemului financiar al țării, au ca scop alocarea resurselor financiare în societate, în special, în zonele unde populația nu are acces liber la finanțarea oferită de actori importanți, precum sunt băncile. Respectiv, menținerea acestei restricții ar putea duce la aplicarea unor bariere sintetice în accesul la finanțare a populației, în special, în zonele rurale.